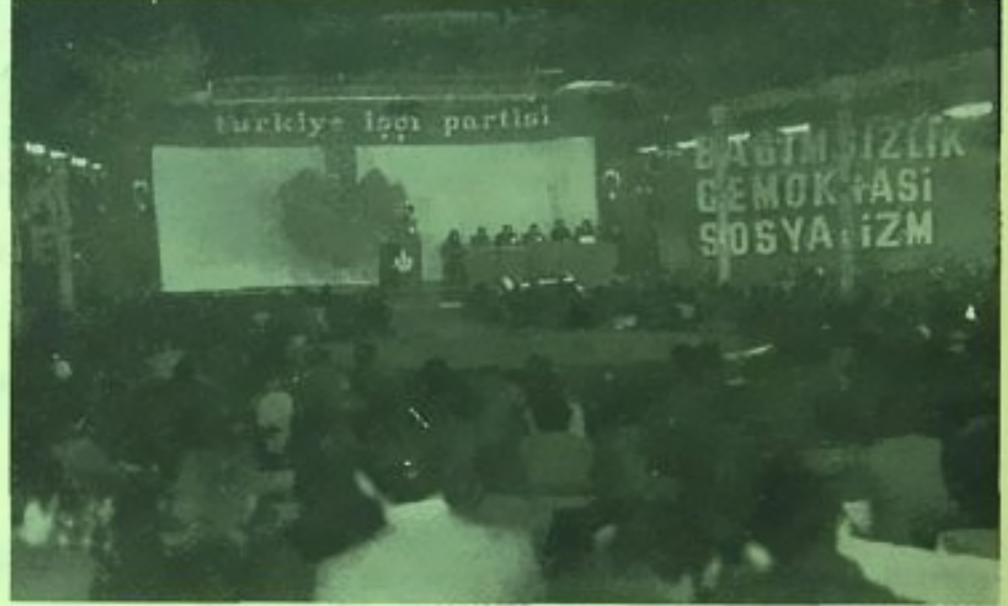
kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:2 sayı:26-27 | 16 mart 1977 çarşamba | 300 kuruş

BÜTÜN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EN GENİŞ BİRLİK VE DAYANIŞMA İÇİNDE MÜCADELESİ

1.BÜYÜK KONGRE KARARLARI

I.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi'nin I. Büyük Kongresi, kongreye sunulan Merkez Yönetim Kurulu Raporu'nda ve Genel Başkan Behice Boran'ın kongreyi açış konuşmasında belirtilen görüşleri onaylar ve bu görüşleri temel alarak aşağıda belirtilen değerlendirmeleri işçilerin, emekçilerin, tüm demokratik ve anti - emperyalist güçlerin dikkatine sunar.

Kuruldukğu günden başlayarak güncel görevin demokratikleşme olduğunu belirleyen, Programında ve tüzüğünde bu temel görevin altını çizen Türkiye İşçi Partisi, demokratikleşme mücadelesi ile ilgili Parti tutumunu Merkez Yönetim Kurulu'nun 8 Temmuz 1975 tarihli toplantısında kabul edilen Demokrasi Bildirgesi'nde somutlamıştır. Parti'nin gelişme tarihinde önemli bir yer tutan bu bildirge, tutarlı ve sonuç verici bir demokrasi mücadelesinin şu dört temel üzerinde yükselebileceğine işaret etmektedir :

Demokrasi mücadelesi aynı zamanda emperyalizme karşı mücadele ile birlikte verilmelidir.

Demokrasi mücadelesi anti - demokratik eğilim ve uygulamaların ekonomik kaynaklarının kurutulmasını da hedef almalıdır.

Tutarlı demokrat olmak, tutarlı demokrasi mücadelesi vermek, bu mücadeleyi tüm toplum yapısının demokratikleştirilmesi için mücadele düzeyine yükseltmekle mümkündür.

Politik demokratikleşme, özgürlüklerin kısıtlamalardan kurtarılıp geliştirilmesi, demokrasi mücadelesinin güncel, ivedi gündem maddesidir.

Demokrasi Bildirgesi, demokrasi mücadelesinin üzerinde yükseleceği temellere işaret etmenin ötesinde Parti'nin demokratikleşme görevini nasıl kavradığını açıklayan, «sosyalist, ilerici, demokrat, bütün yurtseverlerin birlikte yürüteceği tutarlı bir demokrasi mücadelesinin hedefleri»ni somutlayan bir bölüme de yer vermiştir.

Türkiye İşçi Partisi I. Büyük Kongresi, Demokrasi Bildirgesi'nin «Demokrasi Mücadelesinin Ortak Platformu» başlıklı bu bölümde belirtilen bütün hedeflerin geçerliliklerini ve önemlerini bugün de aynen koruduğunu belirtir.

II.

Türkiye İşçi Partisi I. Büyük Kongresi, Ülkemizin içinde bulunduğu güncel koşulları, sınıfsal güç dengesini, demokrasi mücadelesinde atılacak ileri adımların, işçi ve emekçi kitleler ile tüm ilericilerin, yurtseverlerin mücadelelerinin birliği için taşıdığı önemi gözönüne alarak, önümüzdeki kısa dönem içinde, demokrasiden, politik demokratikleşmeden yana güçlerin en geniş birlikteliğini sağlayabilme bakımından ortak somut hedefler olarak ileri sürülebilecek talepleri şöylece belirler :

Faşizmin Tırmanışını Önlemeye İlişkin Olarak :

1. Faşizmi tırmandırma politikasının bir an önce durdurabilmesi, yaklaşan seçimlerde güvenliğin sağlanabilmesi için Milliyetçi Cephe iktidardan düşürülmeli, AP ile MHP'nin dışında bir seçim hükümeti kurulmalıdır.

2. Silahlı ve silahsız saldırıların, cinayetlerin, toplantı, örgüt ve Parti merkezi baskınlarının failleri mutlaka bulunmalıdır. Bu kişilerin saptanmasında, tutuklanmasında, yargı organları önüne getirilmesinde kasıt veya ihmalden doğan kusuru bulunan sorumlulardan ve göz altına alınanlara veya tutuklananlara işkence edenlerden hesap sorulmalıdır.

3. MHP'nin, Ülkü Ocaklarının, komandoların iç ve dış destekleri ve para kaynakları araştırılıp açığa çıkarılmalı, haklarında yasal kovuşturma açılmalıdır.

4. Yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ve bunlara ilişkin dosyalar yetkili makam, kurul ve organlarca bütün boyutlarıyla incelenip kamuoyuna açıklanmalı, gerekli kovuşturmalar yapılarak sorumlular adalet önüne getirilmelidir.

5. Milliyetçi Cephe hükûmetinin yerini alacak yeni hükûmetçe can, konut, kişi masuniyetini ve eğitim güvenliğini sağlayıcı kesin tedbirler alınmalı, devlet kadrolarının ve eğitim kurumlarının faşistleştirilmesine son verilmeli; MC iktidarı döneminde yapılan atamalar, şişirilen kadrolar, memur ve öğretmen kıyımları yeniden gözden geçirilerek yeni düzenlemeye gidilmeli, kıyıma, haksızlığa uğramış bulunanlar eski görevlerine ve haklarına kavuşturulmalıdır.

Politik Özgürlüklere İlişkin Olarak :

6. İşçi sınıfımızın ekonomik, politik ve ideolojik mücadelesini ve bu mücadelenin en üst, yani politik düzeydeki örgütsel somutlanışı olan Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesini; demokratik toplumsal muhalefeti ve ülkemizin bilim, düşün, yazın, sanat, basın ve yayın yaşamını sürekli tehdit altında tutan Türk Ceza Kanununun 141 - 142 ve benzeri diğer anti - demokratik maddeleri derhal yürürlükten kaldırılmalıdır. Bu kapsam içinde :

A — Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş Türkiye'de yasal olarak kurulabilmelidir.

B — Politik nedenlerle yurt dışında kalmak durumunda olanların yurda dönebilmelerini ve politik faaliyette bulunabilmelerini sağlayacak yasal şartlar gerçekleştirilmelidir.

C — 12 Mart döneminde hüküm giymiş olanlarla Devlet Güvenlik Mahkemelerince mahkum edilmiş bulunanların mahkumiyetleri bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılarak bu hükümlüler özgürlüklerine kavuşturulmalıdır.

D — Siyasi Partiler Kanunu'nun Anayasa'nın özü ve sözüyle öngörmediği tüm kısıtlayıcı ve yasaklayıcı hükümleri yürürlükten kaldırılmalıdır.

7. Anayasa'nın 2. maddesi, Türkiye Cumhuriyetini «milliyetçi» değil «milli» bir devlet olarak tanımladığı halde, burjuva iktidarlarının şoven milliyetçi bir politika güderek burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğini ve çıkarlarını korumak, bozuk düzenin sürekliliğini sağlamak amacıyla Doğu ve Güneydoğu illerinde uygulayageldikleri ayrımcı ve baskıcı ırkçı şoven uygulamalara, kışkırtma ve saldırılara son verilmelidir.

8. A — Devlet daire ve kurumlarında çalışanlardan devlet işlerinin yönetim ve denetim işlerini görenler dışında kalanlar devlet memuru tanımı ve kapsamından çıkarılarak, bugünkü yapay işçi - memur ayrımı ortadan kaldırılmalı, tüm çalışanlarla birlikte sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakları tanınmalı ve kendilerine politik örgütlere üye olma olanağı sağlanmalıdır.

B — Demokratik hak ve özgürlüklerle bağdaşmayan lokavt yasaklanmalıdır, çalışma hayatına ilişkin kanunların toplu sözleşme ve grev haklarının kullanılmalarını zorlaştı-

ran, etkinliğini azaltan, işverene işçiyi dilediği gibi işten çıkarma olanağını sağlayan hükümleri yürürlükten kaldırılmalıdır.

C — Genel grev ve dayanışma grevi yasallaştırılmalıdır. Toplu sözleşme yetkisinin sağlanmasında gizli oy açık sayıma dayalı referandum tek geçerli yöntem olarak kabul edilmelidir.

D — Eşit işe eşit ücret kuralı kesin olarak uygulanmalı, kadın ve çocuk işçilerin mağduriyetlerine son verilmelidir. Kadın ve çocuk işçilerin özel durumları nedeniyle, sağlıklarının korunması, çalışma koşullarının kolaylaştırılması ve eğitilip yetiştirilmeleri için özel yasal hükümler ve tedbirler geliştirilmelidir.

E — Tüm işçilere, bilgi ve becerilerini arttırabilmeleri, yeteneklerini geliştirebilmeleri, çalışma hayatında ilerleyebilmeleri için eğitim ve kültürel sosyal faaliyet olanakları sağlanmalıdır.

F — İş bulmak üzere yurt dışına göç etmek zorunda bırakılmış işçilerin bulundukları ülkelerde ve Türkiye'de ekonomik, demokratik, politik haklarından yoksun kılınmalarına son verilmeli, yurda döndüklerinde kendilerine iş olanakları yaratılması için tedbirler alınmalıdır.

G — Tarım iş yasası biran önce çıkarılarak gezgin ve geçici işçiler dahil tüm tarım işçileri sosyal sigorta kapsamına alınmalı, emeklilikleri güvenceye bağlanmalıdır. Gezgin işçiler elcilerin aracılığından ve soygunundan kurtarılmalıdır. Tarımda istihdam fazlası açık ve gizli işsiz nüfusun sanayiye ve diğer işkollarına aktarılması için ivedi olarak etkin tedbirler alınmalıdır.

H — Çalışanların işten çıkarıldıkları veya diğer nedenlerle işsiz kaldıkları hallerde bir güvenceye sahip olabilmeleri için işsizlik sigortası kanunu geciktirilmeden çıkarılmalıdır.

9. A — Geniş köylü kitlelerinin yoksulluk içinde yaşamasında ve toplumun demokratikleşmesini önlemede önemli etken olan adaletsiz toprak dağılımı, topraksız ve az topraklı köylülerin yararlarına uygun olarak düzenlenmeli, bu amaçla seçilmiş «pilot bölge»lerde değil, ülke çapında hızla uygulanacak köklü, demokratik bir toprak ve tarım reformu yapılmalıdır.

B — Varolan kooperatifler yöredeki nüfuzlu aile ve kişilerin kontrolünden kurtarılıp iç yapıları ve işleyişleri demokratikleştirilmeli, yoksul ve orta köylüler kitlesi kooperatif yönetiminde etkin duruma getirilmelidir. Toprak ve tarım reformu uygulamasıyla yan yana devlet yardımları ve kredi kolaylıklarıyla yoksul ve orta köylülerin üretim kooperatiflerinde birleşmeleri teşvik edilmeli, tarım makineleri ve ileri teknikler kullanan üretime geçmeleri sağlanmalıdır. Tarım girdileri tek elden devletçe sağlanmalıdır.

C — Banka kredi fonları üzerinde etkin kontrol ve denetim sağlanarak, kredi dağılımı yoksul ve orta köylüler lehine yeniden düzenlenmeli, her ne nam ve ad altında ve kimlerce alınıyor olursa olsun, sonuçta, tefecilikte kullanılan ve milyarları bulan krediler mutlak surette kesilmelidir.

10. Demokrasiye yönelen en büyük tehlike, anti - demokratik eğilim ve baskıların temel kaynağı emperyalizm ve büyük tekelci sermayedir. Bu en gerici güçlerin egemenliğinin yokedilmesinin yolu ancak işçi ve emekçi sınıfların iktidarında köklü devletleştirmelerle açılabilir. Bununla birlikte, varolan koşullarda da emekçi halk yığınlarını ezen büyük sermaye tahakkümünün sarsılması, toplum hayatının tüm alanlarındaki etkinliğinin bir ölçüde de olsa kırılması mümkündür. Tekelci faaliyetlere karşı kullanılabilecek yasal olanaklardan yararlanılmalı, yeni ve etkin yasalar çıkartılmalıdır. Büyük tekelci sermaye kuruluşları en sıkı bir biçimde denetlenmeli, bunun için özel kurumlar oluşturulmalı, büyük tekelci kuruluşlarla devlet işletmeleri arasındaki kamu fonlarının yağmalanmasına dayanan ortaklık ve işbirliğine son verilmeli, etkin bir vergi denetimi sağlanmalıdır.

11. Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ - Kur birleştirilerek üye tabanının yönetim ve denetime etkin bir şekilde katıldığı bir tek sosyal güvenlik sistemi oluşturulmalıdır. Diğer kurumların özel sosyal güvenlik sandıkları, birikmiş fonları ve bu fonların işletilmesinden elde edilmiş kazançlarıyla birlikte bu sisteme katılmalıdır. OYAK, MEYAK ve tasarlanan İYAK, ordu kadrolarını, bürokrasiyi ve işçi sendikalarını sanayi ve ticaret alanlarına sokarak bu yoldan bu etkin toplum kesimlerini kapitalizmle ve emperyalizmle uzlaştırma ve bütünleştirme girişimleri olduğundan, OYAK ve MEYAK tasfiye edilmeli, OYAK tesisleri devletleştirilmeli, İYAK'tan vazgeçilmelidir.

12. A — Askeri hizmet süresi kısaltılmalıdır.

B — Asker ailelerine yardım tüm er ve erbaş ailelerini kapsamalı ve yardımlar asgari ücret esas alınarak devlet bütçesinden karşılanmalıdır.

C — Askeri birlikler işçilerin, köylülerin ve gençliğin demokratik / ekonomik hak ve özgürlükler için verdikleri mücadeleyi bastırmakta kullanılmamalıdır.

13. Eğitim ve öğretim demokratikleştirilmeli, bilimsel temele oturtulmalıdır.

A — Orta ve yüksek öğretim kurumları ve öğrencilerini faşist, şeriatçı, en azından gerici baskı altında tutmak ve yeni kuşakları bu düzeyde şartlandırmak amacıyla yürütülen çeşitli uygulamalara, okullarda, fakültelerde ve öğrenci yurtlarında can güvenliğini ve gençlerin öğretim ve eğitim görme hak ve özgürlüklerini yok eden saldırılara, cinayetlere, ayrım gözeten işlemlere son verilmelidir.

B — Yüksek okul ve üniversitelerin demokratikleştirilmesi için yöneticiler seçimle göreve gelmeli ve bu seçimlere öğretim üyeleriyle asistan, okutman ve öğrenci temsilcileri de katılmalıdır. Ayrıca bu kurumlarda görev yapan işçi, memur ve öteki çalışanların kurum yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.

C — Kimi üniversitelere ilişkin özel kanunlar yürürlükten kaldırılarak tüm üniversiteler aynı kanuna bağlanmalıdır. Üniversiteler kanunundan anti - demokratik maddeler çıkarılmalı, gerçek üniversite özerkliği sağlanmalı, öğretim üyelerinin politik haklarına getirilen kısıtlamalar kaldırılmalı, öğrencilerin yüksek okul ve fakültelerde serbestçe örgütlenebilmeleri ve yüksek okul veya fakülte ve üniversite yönetimine öğrenci temsilcilerinin etkin biçimde katılmaları sağlanmalıdır.

D — İlk ve orta öğretim kurumlarında da yöneticiler öğretim kadrosunun oylarıyla göreve gelmeli ve özellikle orta öğretim kurumlarında, yönetim karşısında öğrencileri temsil edecek, sorun ve isteklerini bildirecek, okul içi yaşamın düzenliliğinin sağlanmasında yardımcı olacak okul öğrenci örgütleri kurulmalıdır.

E — İlk ve orta öğretim ders programları ve kitapları bilimsel temellere dayalı, toplumsal gelişmenin gereklerine cevap verecek nitelikte hazırlanmalı ve öğretmenlerin demokratik kitle örgütü temsilcileri etkin biçimde bu hazırlanışa katılmalıdır.

F — Eğitim olanakları bakımından okullar arasındaki farklılıklar kaldırılmalı, herkese eşit koşullarda okuma olanağı sağlanmalıdır. Gece eğitimi ve üretimle bütünleşmiş mektupla eğitim yaygın ve etkin olarak uygulanmalıdır.

Dış Politikaya İlişkin Olarak :

14. Kıbrıs sorununun ABD'nin dayattığı bir plana göre ve onun arabuluculuğu ile bir çözüme kavuşturulması girişimleri, Ada'nın hukuk düzeyinde federatif bir devlet görünümü altında fiili taksimini, Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'nun ABD tarafından kontrol ve tehdit altında tutulabilecek bir üs haline getirilmesini ve bunun sonucu olarak da Türkiye'nin ABD emperyalizmine ve NATO'ya daha da bağımlılaştırılmasını öngörmektedir. Bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü ve bağlantısızlığı uluslararası garanti altına alınmış, bu garanti altında tüm yabancı üs ve askerlerden arınmış ve kendisi de askersizleştirilmiş, her iki toplumun iç yönetimlerinin demokratikleştirildiği, emekçi halk kitlelerinin topluluk ve merkezi devlet yönetimlerinde söz ve karar sahibi olabildiği ve eşit şartlar altında kardeşçe, uyumlu bir biçimde yaşayabildiği bir Kıbrıs devletinin oluşturulması, hem Kıbrıs Türk ve Rum topluluklarının, hem de Türkiye ve Yunanistan'ın hak ve çıkarlarına, Akdeniz ve Ortadoğu'nun güvenliğine ve dünya barışına en uygun çözüm biçimidir. Kıbrıs sorunu bu ilkeler çerçevesinde çözüme kavuşturulmalıdır.

15. Ege sorunu Türkiye ve Yunanistan'ın çıkar ve haklarını karşılıklı koruyacak ve Ege'yi uluslararası trafiğe açık tutacak bir çözüme barışçı yoldan kavuşturulmalıdır. Oniki Ada, Yunanistan tarafından askeri tesisler kaldırılarak yeniden silahsızlandırılmalı ve Türkiye'de bu adalar üzerinde hak iddia edici yayın ve eğilimlere son verilmelidir.

16. Ulusal bağımsızlığın gerekleri açısından temel çözüm Türkiye'nin NATO'dan çıkması olmakla birlikte, bugün gündemde olan ABD ile yapılmış ikili askeri anlaşma TBMM'nce reddedilmeli; silahlı kuvvetler silah, araç ve gereç bakımından ABD'ye bağımlı olmaktan çıkarılmalı, NATO stratejisine göre değil, yalnızca yurt savunmasına göre yeniden örgütlenmelidir.

17. Türkiye'nin kalkınmasını, sanayileşmesini engelleyici, çıkarlarını zedeleyici niteliği artık tüm açıklığı ile ortaya çıkmış bulunan AET - Türkiye Ortaklık Andlaşması feshedilmeli, bunun yerine AET ile ikili ticaret anlaşmaları yapma yoluna gidilmelidir.

18. Sovyetler Birliği'yle ortaklaşa hazırlanmış bulunan siyasal işbirliği belgesi bir an önce imzalanmalı ve bölgedeki tüm komşu devletlerle dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları yapılmalıdır.

III.

Partinin Örgün Görevlerine İlişkin Olarak :

1. A — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bu kararların ikinci bölümünde belirtilen talep ve mücadele hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bütün demokratik güçlerin en geniş birlik ve dayanışma içinde mücadelesini gerekli görür; bunun gerçekleştirilmesi için elden gelen çabayı göstermek üzere Parti organlarını ve tek tek bütün üyelerini görevli kılar.

B — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; buna bağlı olarak, ulusal bağımsızlığın ve ülkenin demokratikleştirilmesinin gerekleri açısından hareketle, ikinci bölümde ortaya konan hedefler ve bunlara ilişkin görüş ve çözüm önerileri çerçevesi içinde ortak bir platform üzerinde anlaşarak, emperyalizme ve faşizme karşı güç ve işbirliği yapmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi'ne çağrıda bulunur.

2. A — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; Türkiye işçi sınıfının sendikal hareketini burjuvazinin belirlediği sınırlar içinde tutmaya çalışan sınıf uzlaşmacılığı anlayışını reddeder; bu anlayışı etkisizleştirmek ve giderek sendikal hareketten bütünüyle tasfiye etmek için mücadeleye devam edeceğini belirtir.

B — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; ilerici sendikal hareketi yörüngesinden saptırarak, onun burjuvazinin belli bir kesiminin yedeğine alınması sonucunu doğuracak her türlü akım ve görüşlerle ödünsüz olarak mücadele azmini teyid eder.

3. Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; tarım işçileri ile işçi sınıfının baş müttefiki yoksul köylüler içinde Parti hareketinin gelişip güçlendirilmesini, ayrıca bu kesimlerin ekonomik, demokratik çıkar ve talepleri doğrultusunda örgütlendirilip mücadeleye katılmalarını sağlamak görevine partililerin önemle dikkatini çeker.

4. A — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; öğretmen, teknik eleman, memur ve benzeri emekçi kesimlerin demokratik kitle örgütlerini güçlendirip geliştirmek doğrultusunda yoğun çaba gösterilmesini, bu kesimler arasında Partinin saygınlığının artırılmasını ve çalışanların birliğini parçalayıcı akımlarla mücadele edilmesini partililerin önemli görevi sayar.

B — Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi, toplumsal yaşamın her alanında süren bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gerekleri açısından, gençliğin örgütsel dağınıklık içinde olduğunu ve bu durumun olumsuz etkilerini tesbit ederek; tüm emekçi sınıflardan gençler içinde Parti'nin yönlendirici ağırlığını artırma ve bu yönlendirmeyi özellikle yığınsal ve etkin demokratik örgütlenmelere dönük olarak geliştirme yolunda Partilileri görevli kılar.

5. Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; işçilerin yoğun bulunduğu kentler ve bölgelerde Parti örgütlenmesinin temel taşlarının atılmış bulunduğunu göz önüne alarak, bu yörelerde örgüt yapısının geliştirilip güçlendirilmesi, daha üst düzeye çıkarılması ve henüz kurulmamış olan yerlerde yeni örgütler kurulması ihmal edilmeksizin kırsal alanda 1976 yazında başlatılmış olan örgütlenmenin genişletilmesini ve etkinleştirilmesini gerekli sayar.

6. Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bugün Parti'ye kayıtlı binlerce üyeden oluşan sağlam kadro ve bilimsel sosyalist ilkelere dayalı olarak bu üyeler eliyle kurulmuş aynı sağlamlıktaki Parti yapısını göz önünde tutarak, proletaryanın Parti içinde ağırlıkla yer alması gerektiğini bir an hatırdan çıkarmaksızın bilinçli, öncü ve mücadeleci yeni üyeler kazanarak üye sayısını kısa sürede bugünkünün birkaç katına yükseltmeyi öngörür. Ayrıca kadın üye kazanımının artırılması ve Parti'de kadın üye oranının daha yükseltilmesi gereğinin önemine dikkati çeker; öngörülen hedeflerin gerçekleştirilmesi için çalışma ekiplerini özellikle görevlendirir.

7. Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin mümkün olan en geniş kitleleri kavrayabilmesi, ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin desteğini kazanabilmesi için gerekli politik esneklikle, işçi sınıfı ideolojisinin büyük bir titizlik içinde ve hiç bir ödün verilmeksizin savunulmasını ayrılmaz bir bütün olarak görür.

Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; sosyal demokrat harekete ve küçük burjuva çizgilere karşı tutumunu, bu politik - ideolojik akımların ikili niteliğini gözönüne alarak belirler. Sınıf mücadelesi gerçeğini, işçi sınıfının öncü, devrimci rolünü reddeden, sık sık emperyalizmle ve büyük burjuvaziyle uzlaşma eğilimlerini açığa vuran bu akımları bağımsızlık ve demokrasi yolunda daha tutarlı, kararlı konumlara çekebilmek amacıyla elden gelen çabayı gösterirken, bu akımların işçi ve emekçi sınıflar üzerindeki olumsuz etkilerini kırmak için kesintisiz bir mücadele verilmesi gerekliliğini vurgular.

Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; maoculuğun ve goşizmin yalnız sosyalist hareket bakımından değil, tüm ilerici gelişmeler açısından taşıdığı zararlı, yıkıcı etkilerine karşı kesin bir tavır alma ve mücadele verme sorunluluğuna bir kere daha işaret eder. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da süregelen şoven politika ve uygulamalara karşı demokratik mücadelenin başarıya ulaşabilmesinin, ancak işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak sürdürülmesiyle mümkün olabileceğini belirtir.

Türkiye İşçi Partisi Birinci Büyük Kongresi; her tür «sağ» ve «sol» sapmalara karşı derin bir sorumluluk içinde sürdürdüğü mücadelenin artan başarılar kazanacağına olan inancını belirtir.

Olumlu bir ilk adım:

Behice Boran Bülent Ecevit GÖRÜŞMESİ

Partimizin 1. Büyük Kongresinde alınan kararların uygulamaya geçirilmesi yolunda Başkanlık kurulu yaptığı ilk toplantıda CHP'ne alınan «emperyalizme ve faşizme karşı güç ve işbirliği yapmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi'ne çağrı» kararını açıklayan bir mektup yazılmasını kararlaştırdı.

Genel Başkan Behice Boran imzasıyla CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e yazılan mektubun metni şöyledir :

«Sayın Bülent Ecevit
Cumhuriyet Halk Partisi
Genel Başkanı
A N K A R A

4 Mart 1977

«Sayın Başkan,

«Türkiye İşçi Partisi ülkemizin en güncel ve ivedi sorununun faşizmin tırmanışını durdurmak, demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve genişletmek olduğu ve bunun başarılmasının, aynı zamanda, emperyalizmin baskı ve müdahalelerine karşı ulusal bağımsızlığı savunmayı da içerdiği inancındadır. Bu sorunun çözümünü, yalnızca, oy aritmetiğinde de görmemektedir. Seçimlerde ve parlamentoda oy çoğunluğunu kazanmak hukuk düzeyinde iktidar yolunu açarsa da, ilerici, demokratik bir iktidarın gerçek dayanağı toplumun işçi, emekçi kitlelerinde ve diğer demokratik güçlerindedir. Ayrıca, faşizmin geriletilmesi ve demokrasinin korunup geliştirilmesi seçimlere inhisar etmeyen, daha geniş kapsamlı ve uzun vadeli bir sorundur.

«Bu nedenle Türkiye İşçi Partisi, kitle tabanı ve politik ağırlığı olan demokratik nitelikteki partiler arasında dayanışma, güç ve işbirliği oluşturulmasını zorunlu bulmakta, bunun başarılmasını toplumsal ve tarihsel görev bilmektedir.

«Bu görüşten hareketle 28 Şubat 1977'de çalışmalarını tamamlayan Büyük Kongremiz, aldığı ekli kararda «ülkemizin içinde bulunduğu güncel koşulları, sınıfsal güç dengesini, demokrasi mücadelesinde atılacak ileri adımların, işçi ve emekçi kitleler ile tüm ilericilerin, yurtseverlerin mücadelelerinin birliği için taşıdığı önemi gözönüne alarak önümüzdeki kısa dönem içinde, demokrasiden, politik demokratikleşmeden yana güçlerin en geniş birlikteliğini sağlayabilme bakımından ortak somut hedefler»i saptamış bulunmaktadır.

«Kongremiz bu «talep ve mücadele hedeflerinin gerçekleştirilmesi için bütün demokratik güçlerin en geniş birlik ve dayanışma içinde mücadelesini gerekli» görmüş ve «buna bağlı olarak ulusal bağımsızlığın ve ülkenin demokratikleştirilmesinin gerekleri açısından hareketle, ortaya konan hedefler ve bunlara ilişkin görüş ve çözüm önerileri çerçevesi içinde ortak bir platform üzerinde anlaşarak, emperyalizme ve faşizme karşı güç ve işbirliği yapmak üzere» bu mücadelede konum ve rolünün önemi açık olan Partinize çağrıda bulunmayı kararlaştırmıştır.

«Sayın Başkan,

«Dünyada geçmişte ve günümüzde çok başarılı örnekleri görüldüğü üzere, demokratik sol ve sosyal demokrasi ile sosyalizm taraftarı partilerin, emperyalizme ve faşizme karşı, uzun vadeli perspektif içinde yürütecekleri kararlı ve inançlı güç ve işbirliğinin, hele ülkemizin bugün içine itildiği koşullar gözönüne alınırsa, taşıdığı önem ve değere ve bunun emperyalizmi ve faşizmi geriletmede sağlıyacağı yarara ayrıca dikkati çekmeye gerek duymuyorum. Çağrımızın başta siz olmak üzere yetkili organ ve kurullarınızda dikkat ve titizlikle ele alınacağına inanıyoruz.

«Parti çalışmaları dolayısıyla bir süre Ankara'da bulunacağımdan, gerek duyulduğunda, ziyaretinizde bulunmak ve konuyu sizinle görüşmekten ayrıca memnun olurum. Bu takdirde Ankara İl Başkanlığımız vasıtasıyla uygun bir gün ve saat saptanabilir sanırım.

«Bu vesile ile kongremize gönderdiğiniz mesajdan dolayı teşekkür eder, demokrasi mücadelesindeki çalışmalarınızda başarı dileklerimi sunarım. Saygılarımla.

Eki : Büyük Kongre Kararı

Behice Boran
Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanı»

Bu mektup üzerine CHP Genel Başkanlığınca da konunun sözlü olarak açıklanmasına gerek duyulduğundan, 7 Mart 1977 günü saat 17'de CHP Genel Merkezinde CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Genel Sekreter yardımcıları Hasan Esat Işık ve Ali Topuz ile, Genel Başkanımız Behice Boran ve Genel Sekreterimiz Nihat Sargın'ın katıldığı bir görüşme yapılmıştır.

Görüşmeden önce CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit gazetecilere «Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Behice Boran ve Genel Sekreteri Sayın Sargın I. Kongrelerinden sonra aldıkları kararları bize gönderdiler. Bizimle görüşme isteklerini belirttiler. Kendileriyle görüşmekten, kendilerini Genel Merkezimizde karşılamaktan mutluluk duyuyoruz.» demiştir.

Genel Başkanımız Behice Boran ise «Bu görüşme isteğimizi kabul ettiğinizden dolayı çok teşekkür ederiz. Filvaki Kongre kararımızı biliyorsunuz. Yazdığımız mektubumuzda da izah ettik. Ama, her zaman kanaatimizce karşı karşıya görüşmekte yarar vardır. Bu vesileyle buradayız.» demiştir.

İki saat süren görüşmeden sonra Genel Başkanımız Behice Boran şu açıklamayı yapmıştır :

«Evvela şunu açıklamak isterim. Aldığım izlenime göre, basında ve kamuoyunda seçimlerde Türkiye İşçi Partisinin tavrı ne olacak, bilhassa bunun üzerinde duruluyor, merak ediliyor. Ve öyle tahmin ediyorum ki, bizim görüşme talebimizi ve yaptığımız görüşmeyi seçimlerle ilgili adeta tabir mazur görülürse eğer bir seçim pazarlığı yapmak üzere geldiğimiz gibi sayılıyor. Kesinlikle böyle değildir. Biz buraya memleketin demokrasisinin geliştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi sorununu görüşmek, bu konuda neler yapılabilir onu görüşmek üzere geldik. Ve bütün konuşma o düzeyde cereyan etmiştir. Zaten sorunu böyle koyduğumuzu Kongremizde yaptığım konuşmada belirttim. Kongre Kararlarında bu belirtilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisinin Sayın Genel Başkanına yazdığım mektupta da mesele böyle konmuştur. Biz meseleyi sadece oy aritmetiği olarak görmüyoruz. Memlekette faşizmin tırmanışı olayı vardır, antidemokratik uygulamalar, baskılar, siyasal cinayetler vardır. Bu durum karşısında faşizmin tırmanışını engelleyebilmek, durdurabilmek için onun karşısında demokrasiyi geliştirebilmek, koruyabilmek için neler yapılabilir, esas temel sorun budur. Bunu görüştük. Daima yazışmaların yanı sıra karşı karşıya görüşmek yararlıdır. Ve bu görüşme de yararlı olmuştur.»

CHP Genel Başkanı Ecevit ise şunları söylemiştir :

«Türkiye İşçi Partisinin değerli başkanıyla ve yardımcısıyla çok yararlı bir görüşme yaptık. TİP'in ülkemizde özgürlükçü demokrasiye yönelen tehlikelere karşı ve özgürlükçü demokrasiye daha çok gerçeklik kazandırabilme yolunda ne kadar sorumluca ve bilinçli bir tutum izlemekte olduğunu öteden beri yakından görüyorduk.

«Devamı 16. sayfada»

dayanışma ve birlik için mücadele

DEVRİMCİ MÜCADELENİN BÜYÜYEN GÖREVLERİ

Bir dünya sistemi olarak kapitalizm gün geçtikçe zayıflıyor. Gelişiminin son aşamasına ulaşmış bulunan bu sistem büyüyen sorunlarla karşı karşıya kalıyor. Ekonomik, sosyal, politik krizler kapitalizmi gitgide daha derinden sarsıyor. Sosyalist sistemin başarıları, ulusal kurtuluş hareketlerinin köklü, toplumsal içeriği geniş kazanımlar elde etmesi ve doğrudan doğruya kapitalist ülkelerde işçi sınıfı mücadelesinin yükselmesi ile kendini belli eden kapitalizmin güçten düşüşü, her yıl biraz daha açığa çıkıyor.

Emperyalist - kapitalist sistem içinde yeralan tek tek ülkelerde de aynı yönde bir **genel** eğilim gözleniyor. Sermayenin uluslararası bütünleşmesinin en ileri düzeylere varması, her ülkede zenginliklerin çok büyük bir bölümünün nüfusun giderek küçülen bir bölümünün elinde toplanması işçi ve emekçiler arasındaki birlik ve dayanışmanın maddi temellerini genişletiyor. Kapitalizmin gelişmesinin yıkıma, yoksulluğa düşürdüğü kitlelerin işçi sınıfı öncülüğünde verdikleri ekonomik - demokratik, politik mücadele genel bir yükseliş gösteriyor. Geçici duraksama ve gerilemeler, istisnalar dışında, bir bütün olarak kapitalist ülkeler, ister bağımlı ve geri kapitalist ülkeler olsun, ister emperyalist ülkeler olsun sosyalizme doğru ilerliyor.

Ancak, **kapitalist sistemin ve kapitalist ülkelerdeki iktidarların hızla güçlenen bir devrimci muhalefetle, alternatifle karşılaşmaları, sömürücü egemenliklerin birbiri ardısıra yıkılması sınıfsal mücadelede, emperyalizmle ulusal kurtuluş hareketleri arasındaki mücadelede bir yumuşamaya yolaçmıyor.** Tam tersine toplumsal ve ulusal kurtuluş gittikçe daha karmaşık, zorlu bir mücadele ile, birçok durumda geçmişte olduğundan daha ağır maliyetler pahasına kazanılabiliyor. Sömürücü, gerici güçlerin devrimci hareketlere karşı artan bir dayanışma göstermeleri, burjuva devlet mekanizmalarının daha merkezi ve etkin bir güç haline getirilmesi, sömürücü güçlerin artan duyarlık ve tedbirlilikleri bunların sahibioldukları mevzileri terketmemek için sonuna kadar direnme kararlılıklarını kanıtlıyor.

Sömürücü azınlık yönetimlerinin en tepörcüsü, en azgını faşizm bir 20. yüzyıl gerçeğidir. Onmilyonlarca kişinin hayatı büyük, tekelci sermayenin bu saldırgan yönetimini kurmak ve sürdürmek için harcanmıştır. İmha odaları, toplama kampları, kitlesel işkenceler işçi sınıfının iktidara doğru yürüyüşünü engellemek, demokratik gelişmeyi durdurmak amacıyla kullanılan araçlar olmuştur. Ve faşizm günümüzün bir gerçeği olmaya devam etmektedir. İkinci Dünya Savaşı ile Alman, Japon, İtalyan faşist iktidarlarının yıkılmasına, Portekiz ve İspanyol faşizmlerinin yakın yıllarda son bulmasına rağmen faşist rejimler geçmişte kalmış değildir. Birçok kapitalist ülkede anti - demokratik gelişmeler ve yeni - faşist partilerin güçlenmesi bir yana, bugün dünya ülkelerinin üçte birine yakın bir bölümü faşist ya da faşizan iktidarlarca yönetilmektedir. Ayrıca, faşist terör yaygınlığının ötesinde başvurduğu yöntemlerin insanlık - dışı niteliği ile de 1930'lardaki benzerleriyle boy ölçüşmektedir. İşçi **ve emekçi sınıflara** yöneittiği saldırılar bakımından örneğin Şili faşizminin Alman Nazizminden geride kaldığını, Endonezya katliamının İspanya İç Savaşını aşmadığını söylemek mümkün değildir.

Emperyalist boyunduruğun her ne pahasına olursa olsun sürdürülmesi için de benzer zorbalıklara başvurulmaktadır. Sömürü ve nüfuz alanının hızla daralmakta olması emperyalizmi artan bir saldırganlığa ve maceracılığa yöneltmektedir. Küba Devrimine karşı girişilen komplolar, Asya, Afrika, Orta ve Güney Amerika ülkelerinin birçoğunun içişlerine doğrudan ya da dolaylı müdahalelerde bulunulması, Güney Doğu Asya'da ve Afrika'da zorbalığın en çıplak, en vahşi biçimler alması hep bu artan saldırganlık ve maceracılığın sonuçlarıdır. Uluslararası sermayenin boyunduruğunu sürdürmek, kendine bağlı, işbirlikçi iktidarları ayakta tutabilmek için girişmeyeceği kanlı plan, terör, zorbalık yoktur.

DAYANIŞMA VE BİRLİK ZORUNLUĞU

Emperyalist, gerici güçlerin sık sık faşizm biçimine bürünen ve sürekli bir eğilim olarak faşizme dönüşme tohumlarını taşıyan saldırıları, sermayenin, gericiliğin toplum içinde gitgide daha daralan bir azınlıkla özdeşleşmesinden doğmaktadır. Emperyalizmin ve gerici iktidarların çok küçük bir azınlığın çıkarlarını temsil etmeleri, onları varlıklarını koruyabilmek için daha zorba, daha anti - demokratik olmaya yöneltmektedir. Bugün emperyalist - kapitalist sistemde yeralan çoğu ülkelerde siyasal iktidarların sömürücü sınıf ve tabakaların bile ancak bir bölümünün temsilcisi olması başvurulan yöntemlerin kaynağını açıklamaktadır.

Bir başka deyişle, işçi ve emekçi sınıfların zorlu mücadelelerle elde ettikleri ekonomik, demokratik, politik kazanımlara, sosyalist sistemin varlığına, devletlerarası ilişkilerde yumuşama politikasının egemen olmasına rağmen, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi geçmiştekinden daha büyük bir dayanışma içinde, önemli güçleri kontrolü altında tutan, her türlü vahşeti gerçekleştirmeye hazır bir düşmanla karşı karşıyadır.

Uluslararası ve ulusal düzeyde devrimci mücadele başarıya ulaşabilmek için mümkün olabilecek en geniş, en örgütlü ve hazırlıklı bir biçimde yürütülmek durumundadır. Emperyalizmin ve gericiliğin yoğunlaşan gücü, ancak en geniş saflarla karşısına çıkılmasıyla kırılabilir. Çok büyük ekonomik, askeri olanaklara sahip, kendi ideolojisini ve politikasını en modern ve etkin araçlarla kitlelere kabul ettirme durumundaki sömürücü azınlıkların yenilgiye uğratılması ilerici, yurtsever, devrimci güçler arasında dayanışma ve birliğin sağlanması ve sağlamlaştırılması ile mümkündür.

İşçiler, emekçiler, tüm demokratik ve anti - emperyalist güçler arasında ekonomik ve sosyal gelişmelerle olgunlaşan birlik ve dayanışma koşullarının bir fiili gerçek haline getirilmesi bugün herzamankinden daha büyük bir zorunluluk halini almıştır. Uluslararası tekellerin soygunları, yerli sömürücü güçlerin daha büyük kârlar uğruna attıkları adımlar küçük ve orta işletmelerin çöküşüyle sonuçlanmaktadır. Mülksüzleşme ve proleterleşme işçi sınıfının saflarını hızla büyütmektedir. Enflasyon, işsizlik, yarınından emin olmama bütün emekçileri tehdit etmektedir. Kapitalist dünyayı kendi aralarında paylaşan bir avuç emperyalist tekel yeraltı kaynaklarını en tahripkar bir biçimde kullanmakta, halk sağlığını çevre kirlenmesinin doğuracağı sonuçları hiçe saymaktadır. Tek tek kapitalist ülkelerde ve bütün dünyada emekçi kitlelerin çıkarlarını tekellerin çıkarlarıyla özdeşleştirmiş küçük bir azınlık dışında kalan herkesin, birlik ve dayanışması olanakları artmakta, bu birlik ve dayanışmanın sağlanması iyiden iyiye ön plana çıkan bir görev olmaktadır.

BİRLİK İÇİN MÜCADELEDE ÇEŞİTLİ DÜZEYLER

Demokrasi yanlısı güçler arasında, ilerici, **devrimci hareket içinde birliğin sağlanması, birbirinden farklı birçok düzeyde gerçekleştirilmesi zorunlu bir görevdir.** «Birlik» için mücadelenin işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi içinde en köklü birliğin sağlanıp korunmasından, somut ilerici talepler uğruna demokrasi yanlısı güçler arasında geçici ittifaklar kurulmasına kadar birçok düzeyde birden yürütülmesi zorunludur. İşçi sınıfının politik hareketi içinde birliğin sağlanıp korunması ile işçi sınıfının birliği,

işçi sınıfının tam emekçilerle birliği bilimsel sosyalist partilerle sosyal demokrat partilerin birliği ve genel olarak solun birliği arasında **sıkı ilişkiler, bağlantılar** vardır.

Birlik için mücadelenin çeşitli düzeylerinde başarıya ulaşılabilmesi için bu düzeylerde birliğin oluşturulmak koşulları, birliğin sağlanması süreci bakımından ayrılıklar ne olursa karşılıklı bağlantıların gereği gibi değerlendirilebilmesi sorunludur. Hele sorun ulusal planda değil, uluslararası planda ele alınınca, bu düzeyler daha da artmakta, işçi sınıfı enternasyonalizmi ve dünya devrimci hareketinin birliğine ilişkin görevler ön plana çıkmaktadır.

Birlik için mücadele taktik bir görev, geçici bir sorun değildir. Devrimci mücadelenin bütün aşamalarında, dünyanın bütün ülkelerinde geçerliliğini koruyan, üstelik mücadeleye daha geniş yığınların katılması, yeni sorunların gündeme gelmesi ile kapsamı büyüyen bir temel mücadele alanıdır.

Birlik için mücadelenin şu ya da bu düzeyindeki görevler asla tümüyle ortadan kalkmaz. **Birlik için mücadelenin düzeyleri biçim değiştirebilir, koşullara göre düzeylerden bir bölümündeki görevler öncelik ve ağırlık kazanabilir, ama hiçbir düzeyde birlik kendiliğinden gelişmelere bırakılamaz.** İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi içindeki birlik olsun, tek tek somut talepler etrafında birlik olsun yalnızca bilinçli, kararlı, planlı bir mücadele ile hayata geçirilebilir. Ve bilimsel sosyalizmin önderlerinden birinin belirttiği gibi birlik için mücadelede her olanaktan en küçük olanaklar dahil her olanaktan dikkatle, titizlikle, ustalıkla yararlanma gerekliliğini anlamayanlar bilimsel sosyalizmden hiç bir şey anlamamış demektir.

BİRLİK İÇİN MÜCADELEDE SORUMLULUK VE BİLİMSEL SOSYALİST HAREKET

Günümüzde devrimci mücadelenin birçok görevleri ileri bir bütünsellik göstermektedir. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm için verilen kavga, karşısında aynı temel düşmanı bulduğu, birbiriyle geniş çıkar ortaklıkları bulunan sınıf ve tabakaları kapsadığı ve işçi sınıfı yalnız sosyalizm mücadelesinin değil, kalıcı bir bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin de öncü gücü olduğu için bir bütündür. Barış ve sosyal ilerleme uğrundaki kavga da aynı bütünlüğün parçalarıdır. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm için verilen mücadelenin ve barış ve sosyal ilerleme kavgasının bütünlüğü, mücadelenin parçaları arasında ayniyet, özdeşlik bulunması anlamına gelmez. Troçkistlerin ve sekterlerin iddialarının tersine aralarındaki ilişkinin sıkılık derecesi ne olursa olsun, genel olarak, bu mücadeleler farklı mevzilere sahiptirler. Mücadeleye katılan güçler, mücadele yöntemleri, ortaklaşa amaçlar özdeş değildir. Öte yandan, oportünist ve kuyrukçu akımların önerilerinin tersine, güncel görevler için, ulusal kurtuluş ve demokrasi için mücadele nihai hedefler için mücadelenin ertelenmesini, bilimsel sosyalist hareketin bağımsızlığından vazgeçilmesini de gerektirmez. Devrimci hareketin bütün deneyleri tutarlı, **kalıcı, etkin bir ulusal kurtuluş ve demokrasi kavgasının ancak** sosyalist mücadele ekseni etrafında ve işçi sınıfının politik hareketinin bağımsızlığına gölge düşürmeden verilebileceğini göstermektedir.

Ayrıntıyla incelendiğinde tek tek bütün ülkelerin devrimci geçmişleri yukarda özetlenen ilkeleri ön plana çıkartacak gelişmelerle doludur. Örneğin, Bulgaristan Dar Sosyalist hareketinin, Çin'de işçi sınıfı mücadelesinin Koumintang ile ilişkilerinin tarihi bu iki hatalı tavır hakkında aydınlatıcı deneyleri ortaya koymaktadır. Yakın yıllara gelindiğinde Şili'de mücadelenin uğradığı geçici yenilginin, buna karşı Viyetnam'da, Angola'da, Mozambik'te sağlanan başarıların temelinde bu bütünselliğin gereği gibi kavranmış ve uygulanmış olup olmadığı yatmaktadır. **Birlik için mücadele, en geniş safların biraraya getirilmesi için olanca çabanın, titizliğin, ustalığın gösterilmesi genel ve güncel bir görevdir.**

Bu görevin başarılmasında temel sorumluluk işçi sınıfına ve onun bilimsel sosyalist öncüsüne düşmektedir. Bilimsel sosyalist partinin işçi sınıfının öncü kolu olması da, işçi sınıfının ilerici gelişmelerde, devrimci mücadelede öncülüğü de gelip bu göreve dayanmaktadır. Geçmişin bütün ilerici, devrimci kazanımlarına sahip çıkılması; ilerici, demokratik, yurtsever, devrimci akımların tek bir dalga halinde bütünleştirilip kalıcı sonuçlara ulaşılması her düzeyde birlik için mücadelenin gereklerinin yerine getirilmesi ile mümkündür.

SÖZDE ÖRGÜTLER, İLKESİZ KALABALIKLAR DEĞİL, BİLİNÇLİ KİTLELER

Birlik için mücadele yalnızca niceliklerin biraraya toplanması mücadelesi değildir, belli niteliklere sahip safların genişletilmesi, güçlendirilmesidir. Birlik için mücadele sözde örgütleri, ilkesiz kalabalıkları yanyana getirmeyi değil, devrimci mücadelenin sınıfsal özünü gözden ırak tutmayarak, örgütlü bilinçli kitlelerin biraraya getirilmesini, bunların birlik ve dayanışmalarını amaçlar. «Çeşitli örgütlerin biraraya gelmesi ve bir platform üzerinde anlaşmaları, söz konusu örgütlerin kitlesel bir tabanı, sınıf ve kitlelerin bir kesimini olsun harekete geçirme yeteneği olduğu ölçüde geçerlidir. Bir anlam ve önem taşır. Henüz biçimsel olmaktan öte, belli bir ölçüde olsun toplumsal güçleri temsil etmeyen örgütlerin biraraya gelmesi, birleşmesi, biçimsel olmaktan öteye gitmez; toplumun politik hayatında bir ağırlık taşımaz, ciddiye bile alınmaz.» **Bilimsel sosyalizmin birlik anlayışı «her ne pahasına birlik değil» dir.** Çünkü bilimsel sosyalist hareket birlik sorununa işçi sınıfının, işçi sınıfı ile birlikte tüm emekçilerin uzun dönemli çıkarlarına temel olarak yaklaşır. Çünkü işçi sınıfının bağımsız politik hareketi her soruna olduğu gibi birlik sorununa da bilimsel sosyalizmin güçlü kılavuzluğundan yararlanarak, tarihi - toplumsal gelişme yasalarını kavramış olmanın bilinciyle yaklaşır.

Bunun içindir ki bilimsel sosyalist hareket demokratikleşme sorununa kısa dönemli ferahlamalar arama, emperyalizmle mücadeleye biçimsel, köksüz bir bağımsızlık taraftarlığını savunma anlayışı ile yaklaşmamaktadır.

Bütün dünyada işçi sınıfı partileri bir yandan kendi politik hareketlerini güçlendirirken, öte yandan işçi sınıfının çeşitli kesimleri arasında, sendikal örgütler arasında birliğin sağlanmasına; işçi sınıfı ile temel müttefiki köy emekçileri arasında gerçek ve etkin bir birliğin kurulup, öteki emekçi kesimleri de kapsayarak gelişmesine, ülkenin gelişme aşamasına göre feodal güçlere, emperyalizme, tekellere karşı tüm demokratik, anti - emperyalist, anti - tekelci güçlerin dayanışma ve birlik içinde mücadele etmelerine çalışıyorlar. Bu yönde önemli kazanımlar sağlıyorlar, kalıcı ittifaklar kuruyorlar.

Emperyalizme ve siyasal gericiliğe karşı birliğin sağlanmasında bilimsel sosyalist partilerle sosyal demokrat partiler arasında dayanışma ve birliğin sağlanması büyük bir önem taşıyor. Bilimsel sosyalist partilerle sosyal demokrat partiler **arasındaki dayanışma ve birliğin sağlanıp güçlendirilmesi** bu birliğe katılan taraflara olduğu kadar, asıl bağımsızlık, demokrasi mücadelesine ve sürekli, kalıcı bir barışın sağlanması kavgasına, sosyal ilerleme yönündeki gelişmelere büyük kazanımlar sağlıyor. Bu birliğin en ileri boyutlara ulaşması oranında kazanımlar da büyüyor. Sosyal demokrat hareket ve bu hareketin uluslararası örgütü Sosyalist Enternasyonal içinde, ters yönde gelişmeleri de barındırmakla birlikte, bilimsel sosyalist hareketle dayanışma eğilimi güçleniyor. Sosyal demokrat partilerden azımsanmayacak bir bölümü «soğuk savaş» kampanyalarının etkilerinden yavaş yavaş sıyrılıyorlar. Bu olumlu gelişmeye karşı direnen sağ unsurların yönetimindeki partilerde de işçi ve emekçi sınıfların gerçek çıkarlarının büyük burjuvazi ve emperyalizmle dayanışma ve birlik'te mi, yoksa ilerici, devrimci güçlerle dayanışma ve birlik'te mi olduğu her geçen gün daha geniş ölçüde anlaşılıyor. Bilimsel sosyalist partiler **ısrarlı ve sorumlu** tutumlarıyla bu gelişmelerde temel etken oluyorlar.

Bilimsel sosyalistler burjuvazi içindeki ayrımları da titizlikle gözönüne almak, bu ayrımları devrimci mücadelenin yararlarına uygun bir biçimde değerlendirmek için, abartmalardan ve dar - kapıcılıktan uzak, hayatın gerçeklerinden yola çıkan bir tutum izliyorlar.

Kısaca tüm anti - faşist, anti - emperyalist partilerin, örgütlerin en geniş birlikteliğinin sağlanması işçi sınıfı mücadelesinin büyük önem verdiği ve başarılar kazandığı bir mücadele alanı olmaya devam ediyor.

Dünya barışı ve yumuşama alanlarında gerçekleştirilen ve devrimci harekete yeni olanaklar sağlayan uluslararası gelişmeler kadar, ulusal planda birlik yolunda elde edilen kazanımlar da çalışan sınıfların çıkarlarının kararlı, tutarlı savunuculuğunun nasıl bir politik esneklikten geçtiğini somutluyor. Bu politik esneklikle yanyana giden ideolojik titizlik ve nihai hedefler için mücadele kararlılığı başarının kaynaklarını gösteriyor.

Ancak ilerici, demokratik güçler arasında dayanışma ve birliğin sağlanmasında görev yalnız bilimsel sosyalistlerin değildir. Bütün öteki ilerici, demokratik güçler de kaçınamayacakları, tarafsızlığın sözkonusu olmadığı bir seçme ile karşı karşıyadırlar.

12 MART faşizmi tüm demokratik güçlerin dayanışmasıyla geriletildi

Ankara İl Başkanı Osman Sakalsız, «Faşizme Hayır» toplantıları ve Partililere yönelen baskılar konusunda, şu açıklamayı yapmıştır.

«12 Mart tarihi Türkiye'de karanlık bir dönemi simgeler. 12 Mart 1971 tarihinde verilen muhtıra ile birlikte büyük burjuvazi parlamenter görünümlü bir faşizmi tezgahlamıştı. Bu dönemde binlerce insan cezaevlerinde toplanmış, işkenceler, «imha operasyonları» alıp yürümüş, baskı ve terör tüm ülkeyi sarmıştı. Ne var ki tüm baskılara rağmen, emekçi kitlelerin anti - faşist, anti - emperyalist mücadelesi durmadı. Toplumun tüm demokratik güçlerinin dayanışmasıyle 12 Mart faşizmi geriletildi.

Bugün ise ülkemizde MC iktidarı oluştuğundan bu yana faşizm yeni bir tırmanış içindedir. Faşizmin sürüp gelen bu tırmandırılışı son günlerde daha da hızlandırıldı. Cinayetler pervasızca işleniyor. MC iktidarı anti - demokratik, faşizan, baskıcı bir politika izliyor. 11 - 12 Mart'ta yapılacak olan «Faşizme Hayır» toplantıları bu yüzden özellikle anlamlıdır.

Bugün, 12 Mart döneminin lanetlenmesiyle günümüzdeki faşizm heveslilerine karşı mücadele birleşmiştir. Gizli - açık, parlamenter ya da askeri yönetimli faşizm tezgahlama çabaları boşa çıkacaktır. Bunun yanında, olabildiğince sıkı, baskıcı, faşizan bir yönetimi gerçekleştirip demokratik toplumsal muhalefetin elinin kolunun bağlandığı bir ortam içinde seçime gitme çabaları da boşa çıkarılmalıdır. 11 - 12 Mart toplantıları bu anlamda da önem taşımaktadır. Başta işçi sınıfımızın örgütlü politik hareketi olmak üzere, tüm demokratik hareketlerin mücadelesi ve eylem birliği gericiliğin oyunlarını bozacaktır. Partimiz bu yolda üzerine düşeni yapmaya devam etmektedir.

İlerici kişi ve kuruluşların yanısıra Partililerin karşılaştığı saldırı ve baskılar da son günlerde yoğunlaşmıştır. 3 Mart günü beş üyemizin kaldığı ev ikinci kez dinamitlenmiş, geniş ölçüde tahribat olmuştur. 6 Mart günü Yenimahalle'de bir başka üye arkadaşımız MHP'li komandoların saldırısına uğramış, ağır biçimde dövülmüştür. 8 Mart günü Partimizin 1. Büyük Kongre kararlarını içeren Yürüyüş Dergisini satan dört üyemiz toplum polisleri tarafından hırpalanarak gözaltına alınmış, hiç bir neden olmadan sabaha kadar tutulmuşlardır. Şikayetçi olmak isteyen arkadaşlarımız Savcılıkta ve poliste tehdit edilmişlerdir. Yine son günlerde bazı üyelerimizin evleri gerekçesiz ve mahkeme kararı gösterilmeden aranmış, polisin bir yıldırma taktiği içinde olduğu gözlenmiştir. Bu sabah toplantı afişlerinin asılması önlenmek istenmiş, 38 arkadaşımız kanunsuz biçimde gözaltına alınmışlardır. Arkadaşlarımızdan bazıları karakolda saldırıya uğramış, bazıları ise toplum polisi tarafından caplanmışlardır. Polisin bu kanunsuz tutumu durdurulmalıdır.

İktidardaki gerici egemen güçler ellerindeki idari olanaklarla da Partimizin karşısına olmadık engeli çıkarmaya çalışmaktadırlar. Örneğin Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü toplantı yapmak üzere spor salonu tahsisi için yapmış olduğumuz tüm başvuruları reddetmiştir. Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünün salon vermeme tutumu bir tek Türkiye İşçi Partisi'ne yöneliktir. Özellikle MC partileri istedikleri zaman ve her amaçla spor salonlarını kullanabilmektedirler. Ankara Valiliği bu partizanca tutuma açıkça arka çıkmakta ve desteklemektedir. Partimize yönelik olduğu açık olan işlemlere hiç bir yasal gerekçe ya da bahane gösterilemez. Çünkü 11 Mart'ta yapılacak toplantı için başvurumuz 9 Şubat tarihinde reddedilirken, red yazısında, spor salonlarının siyasi partilere genel kurullar dışında tahsis edilemeyeceği bildirilmişti. Ancak bundan iki gün sonra, 11 Şubat'ta spor salonlarından birinde MHP'nin kuruluş gecesi yapılmıştır. Bu örnek ne ilktir ne de MC iktidarının dümen suyundaki yöneticiler var oldukça son olacaktır.

TİP yasal haklarını sonuna kadar savunacak, böylesine partizanca tutumlara fırsat vermeyecektir. Ayrıca engelleme çabaları da sökmemiştir. «Faşizme Hayır» toplantıları üç ayrı salonda yapılacaktır. Toplantılar 11 Mart Cuma günü saat 20.00'de Dilşad Düğün Salonu'nda; 12 Mart Cumartesi günü saat 14.30'da Küçükesat Karınca Sinemasında ve 12 Mart Cumartesi günü saat 20.00'de Yenimahalle Güneş Sinemasında yer alacaktır. Bu toplantılar hiç bir engellemenin Türkiye İşçi Partisi'nin emekçi kitlelere sesini duyurmasını önleyemeyeceğini en iyi biçimde gösterecek ve faşizm destekçilerine verilmiş bir cevap olacaktır.»

DEMOKRATİK
GÜÇLERİN
EYLEM BİRLİĞİ

türkiye işçi partisi

faşizme hayır

TOPLANTILARI:

Demokrasi mücadelesi MC'nin ömrü ile sınırlı bir mücadele değildir

İstanbul İl Örgütümüz, 12 Mart'ın yıldönümü dolayısıyla bildiri yayınladı. Aşağıda tümünü yayınladığımız bildiride; «12 Mart sorumlularından mutlaka hesap sorulmalıdır», «MC seçimlerden önce mutlaka iktidardan düşürülmelidir», «AP'siz ve MHP'siz bir seçim hükümeti kurulmalıdır» görüşlerine yer verilerek, bu hedefler için ilerici güçler birliğe çağrıldı.

10 ve 11 Mart günleri 125.000 bildiri yaygın olarak ve başarıyla dağıtıldı. Partililer sabahın ilk saatlerinde fabrika bölgelerinde, vardiyalardan çıkan ve giren işçilere, şehrin tüm meydanlarında bildiri dağıtımı yaptılar. Dağıtılan bildiri metni şöyledir :

İşçiler, emekçiler,

12 Mart faşist dönemi artık gerilerde kaldı. Bu dönemde yapılanlar ise hâlâ belleklerdedir. 12 Mart döneminde işçi sınıfına, ilericilere, aydınlara, sanatçılara yöneltilen baskı ve şiddet uygulamaları unutulmadı. Yakılan kitaplar, ertelenen ve yasaklanan grevler, dolup taşan cezaevleri, kurulan idam sehpaları, işkenceler unutulmadı. 12 Mart'ın yıldönümünde bu faşist uygulamaları, bu uygulamaların sorumlularını, bütün demokrasi ve işçi düşmanlarını bir kere daha lânetliyoruz.

12 Mart sorumlularından mutlaka hesap sorulmalıdır!

İLERİCİLER, YURTSEVERLER!

12 Mart dönemi aşıldı ama, anti - demokratik eğilimler yine var ve fırsat buldukça kabarıyor. Faşizan uygulamalar MC iktidarında tırmandırılarak sürdürülüyor. Büyük burjuvazinin, patronların içine düştükleri ekonomik ve politik bunalım günden güne derinleşiyor. Bu bunalımdan çıkış yolunu işçi sınıfına, ilericilere, demokratik güçlere yüklenmekte görüyorlar. Zaten kısıtlı olan demokratik ortam daha da daraltılmak isteniyor. MC, iktidarını tehlikede görüyor. MC seçimlere baskı ve terörü doruğa çıkararak, her ne pahasına iktidarda kalarak gitmek istiyor. MC seçimlere işçileri, emekçileri, ilericileri sindirerek, seslerini kısarak gitmek istiyor. MC iktidarında yapılacak bir seçimin demokratik bir seçim, güvenilir bir seçim olması olanağı yoktur.

MC seçimlerden önce mutlaka iktidardan düşürülmelidir!

Sermaye sınıfı, AP ile CHP'nin anlaşmasını istiyor. Bu görüş ve istek ülkenin ve demokrasinin hayrına değildir. Büyük sermaye böylece bir de AP'yi temize çıkarmak istiyor. Oysa MC'nin yaptıklarının baş sorumlusu AP'dir. En büyük günah MHP ile birlikte AP'nin boynundadır. AP iktidardan uzaklaştırılmadıkça MC düşürülmüş sayılmaz.

AP'siz ve MHP'siz bir seçim hükümeti kurulmalıdır!

İŞÇİLER, EMEKÇİLER, İLERİCİLER, YURTSEVERLER!

- **Demokrasi mücadelesi MC'nin ömrü ile sınırlı bir mücadele değildir.**
- **Demokrasi mücadelesi, faşizmin ve emperyalizmin tüm dayanaklarının, tekellerin egemenliğinin yok edilmesine kadar sürecek onurlu bir mücadeledir.**
- **Türkiye İşçi Partisi, emperyalizme ve faşizme karşı, sömürüye karşı, yılmadan mücadele ediyor.**
- **Türkiye İşçi Partisi, demokrasiyi savunmak ve geliştirmek için bütün ilerici işçilerin, emekçilerin, aydınların, tüm demokratik güçlerin birliğini savunuyor.**
- **Aydınlık gelecek, işçi sınıfının, emekçilerin, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmden yana olanların olacaktır.**

Genel Başkan Behice Boran, Ankara İl Örgütü'nün düzenlediği «Faşizme Hayır» toplantılarında, faşizme karşı mücadelenin güncel sorunu olan seçimler üzerinde de durarak bu konuda özetle aşağıdaki şekilde konuşmuştur.

Zafer Çelenkleri Öreceğimiz Günler Yakındır

«Seçim yılına girilmiş bulunması kamuoyunun dikkatini seçimler üzerinde topladı. Seçimler, tarihi öne alınsa da, alınmasa da, gündemin birinci maddesi haline gelmiş bulunuyor. Ne var ki, seçimler çok önemli bir konu olmakla beraber, Türkiye'nin temel sorunu, içinde bulunduğumuz günlerde, faşist tırmanışın geriletilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, genişletilmesidir. Bu sorun ise, seçimlerle de ilişkili olmakla beraber, seçim konusunu aşan, toplumsal yapı ile bağlantılı bir sorundur. Faşizme karşı olan kimi demokratik, ilerici çevreler ve yazarlar faşizmin geriletilmesini, demokrasinin korunmasını önümüzdeki seçimlerde CHP'nin tek başına iktidar olabilmesine, bunun için de gerekli oy çoğunluğunu elde edebilmesine bağlamaktadırlar. Bizim görüşümüze göre bu tutum sorunu, çok yüzeysel bir biçimde, çok fazla basitleştirerek, bunun için de özünü gözden kaçırarak ele almaktır.

«Anti - demokratik baskıların, faşizmi tırmandırmanın sorumlusu yalnızca Milliyetçi Cephe iktidarı, bu iktidarı oluşturan partiler değildir. Öyle olsaydı, onların iktidardan gidip yerine CHP'nin gelmesiyle sorun çözülür, faşizm tehlikesi önlenir, toplumsal demokratikleşme serbestçe gelişebilme olanağına kavuşabilirdi. Ama gerçek durum öyle değil. Anti - demokratik baskılar, faşizmin tırmanışı toplumsal yapıdan doğuyor. Türkiye emperyalist kapitalist dünyaya bağımlı geri kapitalist bir ülke. Sermaye sınıfları ekonomik ve politik egemenliğe sahip durumda. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştiği, işçi, emekçi kitlelerin ekonomik ve politik örgütlenişinin ve mücadelesinin, tümüyle demokratik toplumsal muhalefetin hızlanıp yükseldiği koşullarda bu sermaye sınıflarının geri kapitalist düzeni ve kendi ekonomik ve politik egemenliklerini sürdürebilmeleri çok zorlaşır. Anti - demokratik baskılar, faşizan uygulamalar, saldırılar, cinayetler bu durumdan kaynaklanıyor. Bu konuya ilişkin olarak, önemli bir gözleme de dikkat çekmek isterim. Üçüncü dünya denilen geri ülkeler arasında göreceli olarak hızlı bir sanayileşme gösteren ülkelerin hemen hemen hepsi açık tam boy faşist rejimler altındadır, bir ikisinde de kısıtlı, baskıcı bir tür «demokrasi» hüküm sürmektedir. Nedeni, az önce belirttiğim sosyolojik olgudur.

«Türkiye'de işçi sınıfı, kol ve kafa emekçisi kitleler gittikçe sola kaymakta, «suskun çoğunluk» olmaktan çıkmakta, politik bilinç ve mücadele çizgileri yükselmektedir. Bu olgu egemen sınıfları, kendi aralarındaki ayrışım ve sürtüşmelere rağmen, birleşmeye itelemektedir. Özellikle burjuvazinin sanayici çıkarları kesimi gittikçe konuşkan, taleplerinde ısrarlıdır ve hem kendi aralarında, hem burjuvazinin çeşitli kesimleri arasında dayanışmayı, - birlikteliği oluşturup geliştirme çabası içindedir. Kapitalistleşme süreci ilerledikçe burjuvazi içindeki ayrışımlar, sürtüşmeler daha belirginleşip su yüzüne vurmaktadır. Ancak öte yandan, ele geçirdikleri artık değeri, gelir dağılımındaki paylarını, büyültme ve demokratik toplumsal muhalefeti baskı altına alma konularında duydukları zorunluk onları birleştirmektedir. Sınıflararası güç dengelenmeleri söz konusu olduğunda, burjuvazi içindeki ayrışım ve sürtüşmeleri abartmamak ve burjuvazinin sınıfsal egemenliğini ve çıkarlarını korumadaki hırslı kararlılığını, politik tecrübe ve hünerlerini asla küçümsememek gerekir. Burjuvazinin zaaflarını abartmak, gücünü küçümsemek, demokratik hak ve özgürlükleri koruma ve geliştirmeye ilişkin kısa vadeli hesapları kolayca boşa çıkarabilir.

«Büyük burjuvazinin ve ortaklarının ekonomik ve politik gücünü kıracak karşı güç işçi, emekçi kitlelerin, toplumun tüm demokratik güçlerinin bilinçli ve birleşik gücüdür. Sayısal açıdan bunlar ezici çoğunluğu oluşturur. Ama sayısal güç, nitel güç haline dönüştüğü zaman ve ölçüde, yani örgütlü, bilinçli, mücadeleci etkin güce dönüştüğündedir ki, ancak, toplumun gelişimini kesin belirler. Türkiye'de işçi sınıfının ekonomik - politik ve ideolojik mücadelesi ve tümüyle demokratik toplumsal muhalefet gittikçe yükselmekle beraber, örgütlü ve bilinçli tek bir bütüne dönüşmüş değildir. Bu dönüşümü sağlayacak strateji ve taktikleri doğru planlamak da, pratikte gerçekleştirebilmek de zor iştir, ama üstesinden gelinmesi gereği kaçınılmaz bir iştir. Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin başarısı, toplumsal demokratikleşme sürecinin geliştirilebilmesine bu zor görevin gerçekleştirilmesine bağlıdır. Bu gerçekleştirilemezse, emperyalizm ve faşizm geriletilemez, yok edilemez. Kesinlikle bu böyledir. Hiç unutulmasın ki, II. Dünya Savaşı öncesinde ve sonrasında çeşitli ülkelerde faşist rejimler, büyük halk yığınları bilinçli birleşik bir güç olarak gereğince harekete geçirilemediği için toplumların gidişine el koyma ve kanlı, zalim yönetimlerini sürdürme olanağını bulmuşlardır. Hitler Nazizmi böyle gelmişti. Pinochet faşizmi böyle geldi.

«Önümüzdeki genel seçimler konusunu bu çerçeve içinde ele almak ve değerlendirmek gerekir. İktidar sorunu yalnızca bir oy çoğunluğu sorunu değildir. İktidarın toplumsal dayanaklarının bilinçli ve mücadeleci birliği, bütünlüğü sorunudur. Kısacası, sayısal - nicel - çoğunluğun nitel çoğunluğa dönüşmesi sorunudur. Emperyalizmi ve faşizmi geriletecek, demokrasiyi geliştirip sağlam raylara oturtacak güç bu nitel güçtür. Çünkü emperyalizmin ve faşizmin toplumsal dayanakları olan egemen sermaye sınıflarına karşı dengeyi tutacak ve bu dengeyi sürekli ulusal bağımsızlıktan ve demokrasiden yana değiştirebilecek toplumsal güç budur. Bu nitel güç oluşturulup harekete geçirilemezse, tüm potansiyeli ile aktif güce dönüştürülemezse, sayısal çoğunluk elde edilip iktidara gelinebilir ama gerçek iktidar, iş başaran güçlü iktidar olunmayabilir.

«Bu tahlil ve değerlendirmelere dayanaraktır ki, Türkiye İşçi Partisi Cumhuriyet Halk Partisine emperyalizme ve faşizme karşı ortak bir mücadele platformu oluşturmayı ve bu platform üzerinde güç ve işbirliği etmeyi önermiştir. Böyle bir platformun oluşturulmasına gidilirse, genel seçimlere ilişkin olarak da uyumlu bir tutum ve davranış biçimi üzerinde anlaşmaya varılabilir. Bu biçimin saptanmasında tek geçerli ölçüt, demokratik toplumsal muhalefetin seçimlerde ve sonucunda parlamentoda en etkin ölçüde temsil edilebilmesidir. Sorun bu ölçüt açısından ele alınınca, Türkiye İşçi Partisi için tek seçenek seçimlere girip girmemek değildir. Başka seçenekler de vardır.

«Hemen belirteyim ki, bu seçenekler arasında Türkiye İşçi Partililerin CHP listelerinde «bağımsız» adaylar olarak kontenjandan yer alması yoktur. Her ne yoldan ve her ne biçimde olursa olsun parlamentoya girmek, başkasının arabasına binerek oraya gitmek diye bir hırsımız yoktur. Parlamentoda olmak kendi başına bir şey ifade etmez. Parlamentoda bulunmak toplumdaki gücünüzden geliyorsa, kendi gücünüzle oraya girmişseniz, parlamento çalışmalarınızda etkinliğiniz olur. Parlamentoya giremezseniz de güçsüzsünüz demek değildir. Çünkü gerçek güç sayısal olmaktan çok niteldir ve nitel güç ergeç sayısal güce dönüşür. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi gücünü işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde örgütlenişinden alır. Seçim kanununun alınan tüm oyların tam değerlenmesini önliyen anti - demokratik hükümleri nasıl olsa bir gün aşılır. Sosyalist hareket, toplumsal gelişme doğrultusunu ve onun gereklerini esas alır; stratejisini ve taktiklerini ona göre saptar. Geçici yüzeysel başarılar peşinde değil, kalıcı sonuçlar alma peşindedir.

«Partimiz bu anlayışla ve işçi sınıfımıza, emekçi halkımıza karşı sorumluluğunun tam bilinci içinde, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm çizgisinden bir milim bile şaşmaksızın mücadelesini sürdürecektir. Emperyalizme ve faşizme karşı ortak bir mücadele platformu oluşturmak ve o platformun ekseni etrafında demokratik toplumsal muhalefeti birleştirip geliştirmek gündemimizin birinci maddesi olarak kalacaktır.

«Türkiye İşçi Partisi kurulduğunda küçük, ama sağlıklı ve sağlam bir tohum gibiydi, işçi sınıfımızın bereketli topraklarına atılmış bir tohum. Bereketli topraklara atılan her sağlıklı ve sağlam tohum gibi Türkiye İşçi Partisi de kısa sürede filiz verdi, hızla boy atıp yükseldi. Henüz körpe ama gürbüz dallarında aydınlık yarınların çiçekleri şimdiden tomurcuklanmıştır. Bu çiçeklerden zafer çelenkleri öreceğimiz günler hiç de uzak değildir.»

Sayın Başkanlık divanı, değerli basın mensupları ve konuklarımız, sevgili partili arkadaşlarım. Türkiye İşçi Partisi'nin birinci büyük kongresine hoş geldiniz. (Alkışlar) Beni il temsilcileri toplantılarında, dinlemiş olanlar, her halde dikkat etmişlerdir ki, genellikle konuşmalarımda yurt ve dünya sorunları, durumları üzerinde durur, bir panaroma çizmeye çalışırım. Bugünkü konuşmamda bunu yapmayacağım. Yapmayacağım, çünkü tüzüğümüz gereğince Merkez Yönetim Kurulumuzun kongreye sunduğu raporda dış ve iç olaylara, sorunlara, partimizin bakış açısı uzun boylu denecek ölçüde belirtilmiş bulunmaktadır. Bu konuşmamda izninizle, Türkiye'deki durumu, işçi sınıfının mücadelesi ve tümüyle demokratik toplumsal muhalefet açısından değerlendirerek, işçi sınıfı hareketinin ve toplumsal demokratik muhalefetin mücadele hedefleri ve gerekçeleri üzerinde durmaya çalışacağım. Bugün Türkiye'de demokratik toplumsal muhalefetin ve onun başını çeken işçi sınıfı hareketinin önündeki ivedi güncel sorun, hepinizin bildiği üzere faşizmin durmadan tırmandırılışıdır. Türkiye artık can ve konut güvenliğinin kalmadığı, hergün birkaç siyasi cinayetin işlendiği bir ülke haline gelmiştir. Bu durumun ayrıntıları üzerinde durmayacağım. Çünkü bu ayrıntıları hergün gazetelerde hepimiz okuyoruz. Yalnız işaret edeyim ki bu durum konusunda ileri sürülen bazı izahlar bizce geçerli izahlar değillerdir. Birincisi basında sık sık görülen manşetler şöyledir. «sağ sol çatışması», «sağ ve sol görüşlü veya karşıt görüşlü öğrenciler çatıştılar», v.b. Oysa ortada kesinlikle bir sağ ve sol çatışması yoktur. Ortada kesinlikte mevcut olan durum, sağın faşist güçlerin, gerici tutucu güçlerin kaba kuvvet saldırısına girişmiş olmaları ve işi cinayetlere kadar vardırmış olmalarıdır. Sağ sol çatışması denirken, aynı zamanda dikkatler durumun gerçek niteliğinden başka yöne saptırılmak istenmek'tedir. Sanki sağ sol çatışması toplumda öğrenci düzeyinde, öğrenciler arasında yeralan bir olaymış gibi gösterilmek istenmektedir. Halbuki bizler biliyoruz ki toplumdaki sağ sol çatışması bir sınıf mücadelesi çatışmasıdır. Öğrencilere özgü bir durum değildir. (alkışlar) Sağ sol çatışmasında toplumda temel güçler olarak, bir tarafta başını işçi sınıfının çektiği, onun müttefiki olan emekçi kitleler ve diğer demokratik güçler; diğer yanda da başını büyük burjuvazinin çektiği egemen sınıflar ittifakı vardır. Mücadele bunlar arasındadır. Sağ sol çekişmesi bunlar arasındadır. Öğrenciler düzeyinde de duruma baktığımız zaman görüyoruz ki, sol denen öğrenciler kesiminde 1971 öncesinin durumu kesinlikle yoktur. Son zamanlarda sol denen öğrencilerin de silah çektiği veya üzerlerinde silah bulunduğu yolunda haberler çıkmakta ise de, bu durum 1971 öncesi duruma kıyas edilemiyecek bir ölçüdedir ve bu solcu denen gençler aslında sağın devamlı ve cana kıyan saldırıları karşısında can güvenliğini korumak için, nefsini müdafaa etmek için harekete geçmiş durumda bulunuyorlar. Durum hakkında diğer çok geçerli olmayan bir izah da, bu çatışmalar, olay çıkarmalar nedeniyle Türkiye'de bir sıkıyönetim ortamının, hatta bir askeri müdahale ortamının hazırlanmak istendiği iddiasıdır. Böyle bir ortam hazırlanmak istenebilir. Fakat bizce böyle bir yorum hayli yüzeysel ve bundan dolayı da o ölçüde geçersiz bir yorumdur. Bu cinayetlerin, saldırıların, baskıların, kanunsuz işlemlerin al-

GENEL BAŞKANIMIZ BEHİCE BORAN'IN 1. BÜYÜK KONGREYİ AÇIŞ KONUŞMASI

yaşasın bilimsel sosyalizm ve partimiz

İşçi sınıfının bağımsız, bilimsel sosyalist hareketi bilimsel sosyalist teori ışığında somut durumların somut tahlilini doğru yaptığı takdirde ve buna göre bir strateji ve taktikler oluşturup uyguladığı takdirde katiyen yolundan şaşmaz ve bütün engelleri aşmak ve gelişmesine devam etmek yolunu bulur. Bunun için Parti'mizin kılavuzu bilimsel sosyalizmdir, ve mücadelemizin silahı Parti'mizdir. Yaşasın bilimsel sosyalizm ve Partimiz.

tındaki neden, daha derinlerde yatan bir nedendir. O da açık faşizme, tam boy faşizme, sıkıyönetime, bir askeri müdahaleye ister gidilsin, isterse gidilmesin, çok partili çoğulcu parlamenter rejim görünümü isterse muhafaza edilsin, sürdürülsün; isterse sürdürülmesin; yapılmak istenen iş, gittikçe yükselen ve güçlenen demokratik toplumsal muhalefeti, onun başını çeken öncü ve itici gücü olan işçi sınıfını ve onun mücadelesini bastırmak, sindirmektir. Bunu yaparak Milliyetçi Cephe iktidarının ve onun sınıfsal dayanağı olan büyük burjuvazinin ve ortaklarının egemenliğini pekiştirmek, sağlamlaştırmaktır. Burjuvazi ekonomik ve politik egemenliğini tehlikede görmektedir. Bir taraftan ekonomik sıkıntılar büyümekte, dar boğazlar gittikçe daha daralmaktadır. Bundan dolayı da burjuvazi ele geçirdiği artık değeri gittikçe artan ölçülerde büyütmek istemektedir. Bunun için de bir taraftan işçi ücretlerini ve parasal haklarını dondurmak amacındadır. Diğer taraftan aynı doğrultuda olmak üzere kalabalık memur kitlesinin de maaşlarını dondurmak, katsayısını yükseltmemek isteğindedir. Tarım ürünlerinde taban fiyatlarının yüksek tutulmasına karşıdır. Böylece sermaye birikimini hızlandırmak, üretimde üretilen değerin daha büyük bir kısmını artık değer olarak elde etmek istemektedir. Bunun için de baskı yöntemlerine ihtiyacı vardır. Çünkü işçi ve emekçi kitleler büyük burjuvazinin bu taleplerini elbette isteyerek, gönülden kabul edecek değillerdir ve bunlar dayatıldığı zaman, başta işçi sınıfı olmak üzere ilgili emekçi kitleler kesin mücadele vereceklerdir. Diğer yandan burjuvazi bu yükselen toplumsal muhalefet ve işçi sınıfı mücadelesi karşısında politik iktidarını tehlikede görmektedir. Bu iktidarı pekiştirebilmek için de bu muhalefetin bastırılmasını, sindirilmesini, geriletilmesini istemektedir. Üçüncüsü ve belki de en önemlisi gerek Milliyetçi Cephe iktidarı, gerekse büyük burjuvazi artık toplumda kitle tabanını yitirmekte olduklarının farkındadırlar. 1973 ve 75 seçimleri burjuvazinin ve burjuvaziyi temsil eden partilerin toplumda kitle tabanını yitirmekte olduklarını açıkça ortaya koymuştur. Burjuvazi ise iktidarını sürdürebilmek için, burjuva partileri iktidarda kalabilmek için mutlaka ve mutlaka kitle tabanlarını genişletmek zorundadırlar. Hiçbir sosyal sınıf ne kadar güçlü olursa olsun, tek başına iktidarda kalamaz, hele burjuvazi gibi sayıca çok küçük olan sınıflar hiç iktidarda kalamazlar; ekonomik, politik güçleri ne kadar büyük olsa da. Mutlaka toplumda bir kitle tabanı oluşturmak ve ona dayanmak zorundadırlar. İşte bundan dolayı da kitle tabanlarını geliştirmek çabası içindedirler. Şimdi ülkede anti - demokratik, faşizan doğrultuda yapılan bütün işler, yeralan bütün olaylar bu çerçeve açısından değerlendirilirse eğer, gerçek yerine, temeline oturmuş olur. Kısaca anlattığım bu nedenlerden dolayıdır ki MC iktidarı, iktidara da gelir gelmez kitle haberleşme aracı olan, kitle tabanını etkilemekte kamuoyunu oluşturmakta önemli yeri olan TRT'ye elkoydu ve bütün kanunsuzluklara, yargı organlarının kanuna aykırı olduğu hakkında verdiği, tekrar tekrar verdiği hükümlere rağmen TRT'ye elkoymakta devam etmektedir. Orta öğretim, yüksek öğretim seviyesinde olup bitenler, orta öğretim ve yüksek öğretim kurumlarında olup bitenler de, bu kitle tabanı oluşturma politikasının bir parçasıdır. Daha şimdiden yetişmekte olan genç kuşakları büyük burjuvazi, onun partileri, faşist güçler kontrol altına almak istemektedirler. Şartlandırılmış bir yeni kuşak, yeni kuşaklar oluşturulmak, yetiştirilmek istenmektedir. Bunun için öğretmen okullarından 6 binden fazla öğrenci okuldan uzaklaştırılmıştır. Bunun için eğitim enstitülerine giriş sınavları ayarlanmıştır. İstedikleri öğrencileri seçip, istediklerini dışarda bırakabilmek için. Bunun için orta öğretim okul kitapları, gazetelerde okuduğumuz rezalet durumuna gelmiş ve nihayet MC'nin milli eğitim bakanı dahi bu kitaplardan hiç değilse bazı paragrafları ve sahifeleri çıkartmak zorunda kalmıştır. Bütün bunlar kitle tabanı oluşturmak politikasının ögeleridir.

Gene kitleleri kontrol altına alabilmek, kitle tabanı oluşturabilmek içindir ki, gençler arasında, memurlar arasında, öğretmenler, işçiler arasında faşist, sağcı örgütlenmeler oluşturulmakta, ve geliştirilmeye çalışılmaktadır. Diğer taraftan Milliyetçi Cephe iktidarı ve dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları, devlet aygıtını tam olarak ele geçirmek çabası içindedirler. Sınıflı toplumlarda devlet aygıtı egemen sınıfların iktidarını yürütme aracıdır. Ama bugünkü toplumlarda, bu arada Türkiye'de toplumsal değişme çok hızlandığı için, demokratik gelişme, sola doğru gelişme çok hızlandığı ve etki alanını genişlettiği için, bu gelişmeler devlet aygıtını oluşturan sivil - asker - bürokrasi arasında da yansımaktadır, taraftar bulmaktadır. Bunun için MC iktidarı devlet aygıtını ve onu somutta oluşturan bürokrasiyi tamamiyle kontrol altına almakta güçlük çekmektedir. Her şeye rağmen sivil - asker - bürokrasi çevreleri kanunsuzluklara karşı, haksızlıklara, adaletsizliklere karşı su yüzüne çıkan veya çıkmadığı için bilmediğimiz, ama her halde var olan, tepkiler göstermektedirler. Devlet aygıtını ele geçirmek içindir ki devlet kadrolarından uygun görülmeyenler uzaklaştırılmakta, memur, öğretmen kıyımı büyük ölçüde yeralmakta, onların yerine sadece MC yandaşları doldurulmakla da kalınmayıp, yeni kadrolar ihdas edilerek bu şişirilmiş kadrolara da MC yandaşları, adamları doldurulmaktadır. Bu arada şuna da işaret edeyim ki son zamanlarda çok tartışılan işçi - memur ayırımı, memurların sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme hakları konusundaki tartışmalar da bu devlet aygıtını tamamiyle ele geçirme politikasının bir parçasıdır. Memur - işçi ayrımı ortadan kalktığı zaman ve devlet işlerini görmekle görevli olanlar arasında devlet işlerinin yönetimi ve denetimiyle yükümlü olanlar hariç, diğerleri işçi - memur ayrımı yapılmaksızın bir arada, bütün çalışanlar birarada, sendikalaştığı, toplu sözleşme ve grev hakkına sahip oldukları zaman elbette ki MC iktidarı ve dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları devlet aygıtını somutta oluşturan bu kitleleri kontrol edebilme, istedikleri gibi onlara emredip, emirlerini kabul ettirebilme olanağından yoksun olacaklardır. Bu mücadelenin önemi buradadır. Sadece çalışanların, devlet dairelerinde, kurumlarında çalışanların ekonomik durumlarını düzeltmeleri amacından öte, anlamından öte, böyle daha derinde, daha önemli bir anlam da taşımaktadır. Bizim önerimiz bu konuda, biraz önce işaret ettiğim gibi, devlet daire ve kurumlarında, devlet işlerinin denetimi ve yönetimiyle görevli olanlar hariç, diğer bütün çalışanların birarada sendikalaşabilmeleri ve bu sendikalaşmanın grev ve toplu sözleşme hakkına sahip olmasıdır. Burada belirtmek istediğim, söz konusu olan esas mesele memurların, teknikerlerin, teknisyenlerin, mühendislerin ve başkalarının ayrı sendikalar kurarak toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olmaları değildir. Bu elemanların işçilerle birlikte, memur - işçi ayrımı yapılmaksızın beraberce sendikalaşabilmeleri ve bu sendikalarda birlikte toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olabilmeleridir. (alkışlar)

Büyük burjuvazinin ve Milliyetçi Cephe iktidarının uyguladığı ve giderek yoğunlaştırmaya çalıştığı baskıcı, anti - demokratik, faşizan politikada Doğu ve Güney-

doğu illerimiz özel bir yer almaktadır. Anayasamızın ikinci maddesi Türkiye Cumhuriyetini «milliyetçi» devlet olarak değil, «milli» devlet olarak nitelediği halde, büyük burjuvazi ve ortakları ve onların iktidarları, milliyetçilik maskesi altında ama aslında egemen sınıfların çıkarlarını ve sömürüsünü koruyabilmek, Doğu ve Güneydoğu illerinde bozuk düzeni sürdürebilmek için, hem bir yandan bu bölgeleri ekonomik açıdan geri bırakmışlar, hem de bu bölgelerde ırkçı, şoven milliyetçi, ayrım gözeten bir politika uygulayagelmişlerdir. (alkışlar)

Milliyetçi Cephe iktidarında bu politika daha da şiddetlenmiştir. Doğu'da açıkça ırk ve etnik ayrımlar yapılarak mezhep ayrımları yapılarak kışkırtmalara girişilmektedir. Komandolar ve ülkücüler Doğu ve Güneydoğu illerinde cirit atar, saldırıya geçer, olaylar çıkarır duruma gelmişlerdir. Ama Türkiye'deki tüm halk kitleleri uyandığı gibi, Doğu'daki emekçi halkımız da uyanmıştır. Onlar da güçlerinin yettiğince bu ırkçı, şoven milliyetçi, baskıcı politikaya karşı demokratik mücadele verme yoluna girmişlerdir. Doğu'da büyük burjuvazinin ve onun iktidarının baskıcı, şoven milliyetçi, ırkçı politikasına karşı verilecek demokrasi mücadelesi, işçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. (alkışlar)

Türkiye'nin tüm sorunları gibi Doğu ve Güneydoğu illerinin sorunları da işçi sınıfı, müttefiki emekçi sınıflarla beraber iktidara geldiği zaman, kapitalizmden sosyalizme geçmeye yöneldiği ve sosyalizmi kurduğu zaman, o çerçeve içinde çözüme kavuşturulacaktır. (alkışlar, Sosyalist Türkiye sloganı)

Doğu ve Güneydoğu illerinde, iktidarın ırkçı, şoven milliyetçi, baskıcı politikasına karşı verilen ve verilecek demokrasi mücadelesini, işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm hareketinin dışında düşünmek, onun dışında yürütmeye kalkmak, bunu yapmaya tevessül edecekler için, ve Doğudaki emekçi halkımız için hüsrandan başka bir netice doğurmayacak yanlış bir tutumdur. (alkışlar)

Türkiye'de tüm işçi, emekçi kitlelerin birliğini, dayanışmasını korumak, pekiştirmek ve bu birlik içinde işçi ve emekçi sınıfları iktidara getirerek sosyalizmin kuruluşuna geçmek, Türkiye İşçi Partisi'nin şaşmaz hedefi, amacıdır.

Bütün bu nedenlerden dolayıdır ki, bir yılı aşkın bir zaman önce Partimiz MC iktidardan düşürülmelidir sloganını ortaya atmış ve üç haftalık bir kampanya yürütmüştür. «MC iktidardan düşürülmelidir.» Bu slogan, bu hedef bugün için de geçerlidir. Ve artık gazetelerde hergün MC ha düştü, ha düşüyor, erken seçime ha gidildi, ha gidiliyor tartışmaları yapılmakta, yorumlar, haberler çıkmaktadır. MC iktidardan düşmelidir. Hele seçimlerin yaklaştığı şu günlerde MC'nin iktidardan düşmesi daha ivedi bir sorun halini almıştır. Çünkü MC iktidarında gidilecek seçimlerde ne seçim güvenliği olacaktır, ne de can güvenliği olacaktır. Mutlak surette seçimlere, geçici bir seçim hükümeti altında gitmek zorunludur ve bu seçim hükümetinde AP ve MHP dışarda bırakılmalıdır. Halbuki şimdi büyük burjuvazinin bütün çabası AP ile CHP'yi bir araya getirmek doğrultusundadır. Olup bitenlerden baş sorumlu AP'dir, bu katiyen unutulmamalıdır. (alkışlar)

MHP'yi, onun yandaşlarını, komandolarını ve ülkücülerini Demirel ve AP kendi maksatları için birer araç olarak kullanmaktadırlar. Demirel kendi partisine yaptırtmak istemediği, yaptıramadığı işleri MHP'ye yaptırmaktadır. (alkışlar) Büyük burjuvazinin de tutumu budur. Demin dedim ki, AP ve MHP dışında bir seçim hükümeti oluşmalıdır. Böyle bir hükümet oluşsa dahi, katiyen unutulmamalıdır ki, büyük burjuvazi MHP'den tümüyle vazgeçecek değildir. Görünürde sureta vazgeçmiş bir vaziyet alabilir, MHP'yi, ırkçılığı, faşizmi kötüleyen demeçler verebilir burjuvazi temsilcileri, ama, el altında MHP'yi yedekte muhafaza edeceklerdir. Çünkü az önce büyük burjuvazinin sıkışık durumunu anlatırken işaret ettiğim nedenlerden dolayı ne kadar demokratik, özgürlükçü, çoğulcu parlamenter rejim görünümünü ortaya sürmek isteseler, baskı yöntemleri daima devam edecektir ve her zaman büyük burjuvazinin saldırı araçlarına, hatta cinayetler işleyecek araçlara ihtiyacı olacaktır.

Tabii Milliyetçi Cephe'nin iktidardan düşürülmesiyle de iş bitmeyecektir. MC iktidardan düşürüldükten sonra, MC döneminde yapılan bütün haksız işlemlerin incelenmesi gerekecektir. Yolsuzluk, rüşvet dosyalarının incelenmesi, suçluların ortaya çıkarılması ve adalet önüne getirilmesi gerekecektir. (alkışlar) Saldırıların, cinayetlerin failleri, gözaltına alınanlara ve tutuklananlara işkence yapanlar mutlaka açığa çıkarılacak ve onlardan hesap sorulacaktır. (alkışlar, faşizme geçit yok sloganı)

Diğer yandan MC döneminde haksızlığa uğramış olanlar, gadre uğramış olanlar tekrar eski görevlerine iade edilecek, tekrar eski haklarına kavuşturulacaktır. MC'nin yerine gelecek olan ve en asgari ölçüde dahi, demokratik ve özgürlükçü olmak iddiasında olacak olan bir iktidar mutlaka ve mutlaka bu dediğimiz işleri yapmak zorundadır. (alkışlar)

Şimdi buraya kadar anlattıklarımdan Türkiye'de oldukça hatta çok karanlık bir tablo ortaya çıktığı izlenimi hasıl olabilir. Ama Türkiye'de durum —bu anlattıklarımdan dolayı— karanlık değil, tablonun aydınlık, hem çok aydınlık bir yanı var ve Türkiye'nin umudu da buradadır. Tüm baskılara, cinayetlere, saldırılara rağmen, demokratik toplumsal muhalefet sindirilememekte, geriletilememektedir. Sosyalist hareket, politik, ekonomik ve ideolojik düzeyde gittikçe güçlenerek gelişmektedir. Milliyetçi Cephe iktidarının kuruluşundan bir ay sonra Türkiye İşçi Partisi kurulmuştur. Türkiye İşçi Partisinin bir ay sonra kuruluşu Milliyetçi Cephenin kuruluşuna, burjuvazi tarafından kuruluşuna ve iktidara getirilişine karşı bir tokat gibi verilmiş bir cevaptır. (alkışlar, silahımız Partimiz sloganı) Kuruluşundan bu yana da Türkiye İşçi Partisi, Partimiz, güçlü bir gelişme göstermiş, örgütlenişini geliştirmiş, Türkiye'nin politikasında nitel ağırlığını hiç kimsenin inkar edemiyeceği bir şekilde ve ölçüde ortaya koymuştur. Tümüyle demokratik toplumsal muhalefet de yükseliş süreci içindedir. Demokratik kitle örgütleri de kendi alanlarında yiğit, ısrarlı mücadele vermektedirler, onların verdikleri bu mücadeleden biz kıvanç duymaktayız.

Diğer yandan ilerici, sol sosyalist basın ve yayın hayatı tüm baskılara rağmen, zaman zaman kitapların, dergilerin toplatılmasına, yazarların tutuklanmasına ve mahkemeye çıkarılmasına rağmen, bu yayınlar da, bu yayın hayatı da tüm canlılığıyla varlığını sürdürmektedir. Tablonun ümit verici yanları budur ve çok sevinçli olan nokta da şudur ki, Türkiye'nin geleceğini belirleyecek olan, konuşmamın başında anlattığım tablonun karanlık yanı değil, bu aydınlık yanıdır. (alkışlar) Türkiye'de bugünkü durum 15 - 20 yıl öncesinden çok farklı bir durumdur. O zaman da 141 ve 142. maddeler ve diğer anti - demokratik maddeler vardı, şimdi de var, yürürlükte. Ama bugün o antidemokratik maddelerin fiilen yürütülmesi, fiilen uygulama alanı çok daralmış bir durumdadır. Biraz önce belirttiğim gibi TİP var, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi var, gelişiyor, demokratik kitle hareketleri gelişiyor, sol, sosyalist, ilerici basın gelişiyor. Bütün bu anti - demokratik yasa hükümlerine, maddelere rağmen. Halbuki 15 sene önce, 20 sene önce bu mümkün değildi. Neden? Şundan dolayı, 1970'lerin Türkiye'si 1950'lerin, hatta 1960'ların Türkiye'si değildir. Toplumda demokratikleşme süreci gelişmiş ve güçlenmiştir. Toplum nesnel ve öznel öğeleriyle, sola doğru bir gelişme içine girmiştir ve bu gelişme hergün daha da güçlenmektedir. Kanun maddeleri iki türlü hükümsüz hale gelir. Birincisi o maddeler yasama organınca yürürlükten kaldırılır; ikincisi yürürlükten kaldırılmayabilir ama toplumun nesnel ve öznel gelişmesi söz konusu kanun maddelerinin eskisi gibi kullanılmasını engeller, fiilen o maddeleri daraltır, hatta bu süreç uzun zaman devam ederse, ve daha da güçlenirse, kanun maddelerinin yasama organları tarafından kaldırılmadığı halde fiilen yürürlükten düştüğü görülür. Başka memleketlerin tarihlerinde bunun örnekleri vardır.

Şimdi Türkiye'de anti demokratik maddeler açısından böyle bir süreç gelişmektedir. Bu maddeler henüz yürürlükten düşmüş hale gelmiş değillerdir. Tutuklamalar, gözaltına alınmalar, mahkumiyetler oluyor. Kitaplar, dergiler, takvimler toplatılıyor. Ama dediğim gibi 15 - 20 yıl öncesi gibi uygulanamıyor ve dediğim gibi partisiyle, kitle hareketleriyle, yayınlarıyla demokratik toplumsal muhalefet, sosyalist hareket hergün biraz daha gelişiyor. Bu durumda bazı çevrelerin ve kişilerin aldığı tavır, şu tavır yanlıştır. Türkiye'de 141 - 142. maddeler olduğuna göre, CHP'nin solunda işçi sınıfının partisi varolamaz ve yoktur tutumu hepten yanlış ve geçersizdir. Böyle bir tutum iki nedenden doğuyor olabilir. Birincisi toplumu durağan, statik, değişmez saymak ve kanun maddelerini de değişmez, mutlak veriler olarak kabul etmekten doğabilir. İkincisi, böyle bir tutum işçi sınıfı hareketine, onun partisine, Türkiye İşçi Partisi'ne karşı olmaktan, hasım olmaktan doğabilir. Küçük burjuva aydın kesiminde özellikle işçi sınıfı hareketine karşı bir tavır, sadece bizde değil, başka ülkelerde de daima sezilir ve varlığını sürdürür. Ne kadar sosyalist yayınları okusa, teoriyi bilse de, bilinçli olarak düşündüğü zaman sosyalizmden yana olsa ve buna da inansa samimi olarak, gene de sınıfsal konumu dolayısıyle küçük burjuva aydınının içinin ta derinle-

rinde işçi sınıfından bir ürkeklik, işçi sınıfını azçok bir küçümseme, gene de «bu işleri aslında biz biliriz» tavrı vardır. (alkışlar)

Bu işçi sınıfının partisi olup olmamı konusuna da biraz değinmek, bu konuyu biraz açmak gereğini duyuyorum. İşçi sınıfının partisi olmak hiç bir kişiye, gruba, örgüte peşinen tanınmış, verilmiş bir imtiyaz, bir tekel değildir. (alkışlar) Sübjektif iddialarla da işçi sınıfı partisi olunmaz. İşçi sınıfının partisi olup olmamanın nesnel ölçütleri kıstasları vardır. Bir işçi sınıfı partisi başlangıçta belirli sayıdaki kişilerden bir kadro hareketi gibi başlayabilir. Zaten hiç bir parti ilk kurulduğu anda büyük kitleleri sürükler durumda olamaz, daha yeni kurulmaktadır. Ve böyle bir kuruluş eğer programı, tüzüğü, benimsediği örgütleniş ilkeleri, benimsediği stratejisi bakımından bilimsel teoriye uygunsa ve bu stratejisi, programı somut olguların, bilimsel sosyalist teori açısından somut tahliline dayanıyorsa, bu çekirdek halindeki ilk kuruluşa işçi sınıfı partisi denebilir. Ama bu kuruluşun gerçekten işçi sınıfı partisi olabilmesi, o niteliği kazanabilmesi, o ad'a hak kazanabilmesi, ancak işçi sınıfı içinde fiilen örgütlenip, örgütlenmesini geliştirerek, işçi sınıfının politik, ekonomik, ideolojik mücadelesine öncülük ederek işçi sınıfının bu alanlardaki mücadelesini yönlendirebilme yeteneğine sahip olarak gerçekleşir. Bunu yapabildiği ölçüde söz konusu parti işçi sınıfının partisidir. Bu yapılamıyorsa, bu yapılamamışsa, ne işçi sınıfının tarihine sahip çıkma girişimleri, ne de enternasyonalizm iddiaları bir örgütü işçi sınıfının partisi yapmaz. (alkışlar, silahımız partimiz sloganı)

İşçi sınıfımızın 150 seneyi bulan bir mücadele tarihi var. Bunun aşağı yukarı 60 seneyi bulan süresinde de politik mücadele tarihi var. Bugün işçi sınıfını fiilen hangi örgüt örgütleyebiliyor, yönlendirebiliyorsa, hangi örgüt işçi sınıfı içinde bir taban oluşturabiliyor ve tabanını geliştirebiliyorsa; hangi parti işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasında, sol kanat içinde, ülke politikasında nitel ağırlığını duyurabiliyorsa, ancak o parti işçi sınıfının geçmişten gelen mücadelesinin doğal mirascısı olur. Doğal olarak o mirasa sahip çıkar. (alkışlar)

Enternasyonalizm iddiaları da öyledir. İşçi sınıfı enternasyonalizminin temel ilkelerinden birisi kendi ülkesinde işçi sınıfı hareketini güçlü bir biçimde yönlendirebilmektir. Kendi ülkesinde, kendi ülkesinin işçi sınıfı içinde güçlü olamayan, onu örgütleyip yönlendiremeyen bir örgütün, bir hareketin, uluslararası işçi sınıfı dayanışmasına ve birliğine ne derecede katkısı olabilir? (alkışlar) Devrim ihraç olunmaz diye meşhur bir söz vardır biliyorsunuz. Evet devrim ihraç olunmaz ve ithal olunmaz. Ama bunun gibi işçi sınıfının entarnasyonalizmi de ihraç ve ithal edilemez. (alkışlar, sosyalist Türkiye sloganı)

Bir de biliyorsunuz CHP'nin solunda beş parti var hikayesi sürdürülüyor. Bunun üzerinde uzun boylu durmayacağım. Ben eminim içlerinden biliyorlar ki, aslında, CHP'nin solunda beş parti yoktur. Dilekçe verip 15 kişiyle bir parti kurabilirsiniz bir de lokal göstererek. Ama gerçekten bir parti olmak, hele işçi sınıfı partisi olmak için bu yeter bir unsur, bir şart değildir. İşçi sınıfı partisinin niteliklerini az önce belirttim. Ne var ki, bu beş parti hikayesi CHP'nin solunda partiler hikayesi, polemiklerle çözülecek bir sorun değildir. İşçi sınıfının hareketinin gelişmesiyle çözülecek bir sorundur. İşçi partisi, Türkiye İşçi Partisi kuruluşundan bu yana gösterdiği gelişmeyle, programıyla, tüzüğüyle işçi sınıfı içinde örgütlenişiyle, yaptığı toplantılarla, açtığı kampanyalarla vs. ile, Türkiye işçi sınıfının partisi olma niteliğini kazanmış ve bu adı kendisi için kullanmayı haketmiştir. Görüşümüz budur. İşçi sınıfı partisi olma konusunda bir başka noktayı daha işaret etmek isterim. Parti aslında bir sınıf hareketidir. İşçi sınıfının partisi işçi sınıfının politik hareketinin örgütlenişidir. Aslolan sınıfın hareketidir. Ama bir ülkenin işçi sınıfının hareketi zaman içinde, kimi koşullarda örgütleniş biçimini, somut örgütlenişini değiştirebilir. İşçi sınıfının partisi olarak sürmekte olan bir örgüt, ortadan kaybolup onun yerini bir başka örgütlenme alabilir. Ama somut örgütlenmedeki değişmeler her ne olursa olsun, işçi sınıfının politik hareketi sürer gider ve gelişir. Aslolan sınıf hareketidir. (alkışlar)

Dünyaya baktığımız zaman görüyoruz ki, bazı ülkelerde işçi sınıfının partisi olmak iddiasıyle birden fazla parti ortaya çıkmıştır ve hatta bunlardan bir kaçının işçi sınıfı içindeki kitle tabanı da oluşmuştur, kitle tabanı da vardır. Ve bu durum bir süre de, hatta uzunca bir süre de devam edebilir. Ama eninde sonunda işçi sınıfı içinde örgütlenip güçlenebilen, işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesini bilimsel sosyalizm düzeyinde yönlendirebilir duruma gelen parti hareketi alır götürür; egemen çizgi, egemen hareket olur. Diğerleri küçük anafor akımlar halinde kenarda kalır. Bu süreç içinde şöyle durumların yeraldığı da görülüyor. Eğer birden fazla partilerden bazılarının gerçekten işçi sınıfı içinde bir kitle tabanı varsa, yani bir sınıfsal gücü varsa ve politik çizgileri arasında da uzlaşmaz farklar bulunmuyorsa, o zaman bu partilerin birleştiği de görülür ve tek bir akım halinde egemen akım halinde işçi sınıfının hareketi olarak sürer gider. Ve bu yoldan da, her iki taraflı bu süreç yoluyla da işçi sınıfının birliği sağlanmış olur.

Türkiye'de demokratik toplumsal muhalefet, ilerici hareket ve işçi sınıfı hareketi böyle gelişmekte olmakla birlikte, işçi sınıfının partisi Türkiye İşçi Partisi varolmak ve gelişmekle beraber, daha önce yasa maddelerini anlatırken işaret ettiğim üzere, 141 ve 142. maddeler ile diğer anti demokratik maddeler tümüyle ortadan kalkmış değildir. Bu maddeler ve bu maddelere dayanılarak sürdürülen anti - komünizm ticareti işçi sınıfının politik, ekonomik ve ideolojik mücadelesini, bu mücadelenin politik düzeyde somut örgütlenişi olan Türkiye İşçi Partisini tehdit etmektedir. (alkışlar) Bu maddeler ve bu maddelere dayanan anti komünizm ticareti, tümünde demokratik toplumsal muhalefeti tehdit etmektedir. Ülkenin, bilim, düşün, yazın, sanat, basın ve yayın hayatını tehdit altında tutmaktadır. Bu tehdit mutlaka ortadan kaldırılmalıdır. Mutlak surette bu maddeler yürürlükten kaldırılmalı ve antikomünizm ticaretine bir son verilmelidir. (alkışlar, faşizme geçit yok sloganı)

Bu tehditin tümüyle ortadan kalkabilmesi, durumun ferahlayabilmesi, normal bir düzeye gelebilmesi için, Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş, Türkiye'de yasal olarak kurulabilmelidir. (alkışlar) Politik nedenlerle yurt dışında kalmak durumunda olanların, yurd içine dönmelerini ve yurda döndükten sonra politik faaliyette bulunabilmelerini sağlayacak yasal şartlar gerçekleştirilmelidir. (alkışlar) Türkiye'de demokrasi mücadelesinin açıklığa kavuşabilmesi açısından bu durumların gerçekleştirilmesi şarttır.

İşte baştan beri açıklamaya çalıştığım bütün bu düşünce ve mülahaza ve gerekçelerledir ki, Türkiye İşçi Partisi gene bir seneyi aşkın bir zaman önce politik özgürlükler konusunu demokrasi mücadelesinin en güncel ve ivedi hedefi olarak ortaya koymuştur. Bu hedef geçerliliğini korumaktadır. Türkiye İşçi Partisi hareketini ve mücadelesini bu anlayış içinde, bu çerçeve içinde yürütmektedir ve yürütecektir.

Demokratik kitle örgütleri ve diğer demokratik güçler de güncel olarak mücadelelerini politik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi ve gerçekleştirilmesi üzerinde yoğunlaştırmalıdırlar. Bu noktaya geldiğimiz zaman, ister istemez Cumhuriyet Halk Partisi'nden söz etmek durumu doğuyor. CHP

bir burjuva partisi olmakla beraber, kapitalizmin çerçevesi dışına çıkmayı öngörmemekle beraber, diğer burjuva partilerinden ayrı konumda olan bir partidir. Şimdiye kadar sayısız defa demokratik hak ve özgürlüklerin sınırsız gerçekleşmesinden yana olduğunu, işçi ve emekçi sınıfların haklarının savunucusu olduğunu tekrarlamıştır ve iktidara geldiği zaman Batı demokrasilerinden ne bir fazla ne bir eksik demokratik bir rejim gerçekleştireceğini, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine konan kısıtlamaları, anti demokratik maddeleri kaldıracağını söylemiştir. Böyle bir taahhüt altına girmiştir.

Tüm demokratik muhalefetin ve işçi sınıfının görevi CHP'nin bu taahhütlerine sadık kalmasını sağlayacak şartları oluşturmaktır. CHP sayısal bakımdan önemli bir partidir. Geleneksel bir tabanı vardır. Bu tabanı son yıllarda genişletmiştir. Yerleşik, eski bir partidir. Ve demokratik özgürlükler konusunda diğer burjuva partilerinden daha ileri bir çizgide olan veya olmaya çalışan bir partidir. Ama CHP'nin sayısal gücü onu iktidara getirmeye veya getirse dahi, gerçekten iktidar yapmaya yetmeyebilir. Çünkü iktidarın esas, temel dayanakları toplumdadır. Oyların çoğunluğunu alarak, parlamentoda çoğunluk oluşturabilir, hükümeti kurabilirsiniz. Ama hukuken bir hükümeti kurup, hukuken iktidar olup da, gerçekten iktidar olmayabilirsiniz.

Gerçekten iktidar olabilmek için oyların çoğunluğunu alarak hükümet olmuş bir partinin, toplumda sınıfsal, kitlesel tabanı, nitelik açısından sağlam olmalıdır. Pasif, bilinçlenmemiş, mücadeleci olmayan sayıların, politik açıdan büyük bir ağırlığı olmaz. (alkışlar) CHP iktidara gelecekse ve demokrasi konusundaki vaadlerini yerine getirecekse, onun sayısal çoğunluğu yanısıra, nitel ağırlığa dayanması, toplumda dinamik bir sınıfsal ve kitlesel tabana dayanması gerekir. Bunun için de CHP'nin kendi soluna duvar çekmesi değil, tam aksine kendi soluna, sosyalist harekete açılması gerekir. Çünkü nitel ağırlık CHP'de değil, işçi sınıfında, onun politik hareketinde ve örgütündedir. (alkışlar)

Tüm sosyal demokrat partiler gibi, CHP de kendi karakteri, tabiatı gereği kaypak, eğik bir yüzey üzerindedir ve daima burjuvazi ile ve hatta ABD emperyalizmiyle uzlaşma eğilimi, içindedir. Nitekim son zamanlarda CHP belirgin bir şekilde, gerek iç yapısıyle, gerek politik tutumuyla daha sağa kaymıştır. CHP'yi burjuvaziyle ve emperyalizmle uzlaşmadan geri tutabilecek, onu emekçi, işçi safların yanına çekebilecek olan güç işçi sınıfı, onun politik hareketi ve partisidir. (alkışlar) Daha önceki konuşmalarımda da hep altını çizdim, önümüzdeki seçimlere ilişkin olarak sorunları sadece oy sayıları açısından düşünmemek gerekir. Tekrar ediyorum, oyların çoğunluğu alınıp iktidara gelinebilir, ama gerçekten güçlü iktidar, yani iş başarır iktidar olunmayabilir. Bu düşüncelerledir ki Türkiye İşçi Partisi bir taraftan CHP'nin programını, burjuva niteliğini, uzlaşmacı eğilimini eleştirir, tahlil eder, değerlendirirken; diğer yandan da onunla, burada açıklamaya çalıştığım çerçeve içinde ve kongremizin alacağı kararlarla daha ayrıntılı olarak ortaya çıkacak çerçeve içinde ve ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme sürecinin gerekleri açısından hareketle, CHP ile ortak bir program üzerinde görüşüp anlaşarak, güç ve işbirliği etmenin, hiç değilse bunun yollarını aramanın gerektiği düşüncesindedir.

Buraya kadar anlattıklarımdan çıkan bir sonuç da, Türkiye işçi sınıfı hareketinin, mücadelesinin ağırlık noktasının artık ekonomik ve sendikal alandan politik alana kaymış olduğudur. Böyle olması esasında doğaldır. Sendikalar işçinin günlük ihtiyaçlarına, taleplerine, çıkarlarına hitap ettiği için, onlarla uğraştığı için, daha kolay ve daha erken örgütlenirler ve gelişirler. Sendikaya üye olmak için ve sendikal mücadele verebilmek için, işçinin bilinç düzeyinin çok fazla yüksek olması gerekmez. Ama parti hareketi için öyle değil. Siyasal düzeyde örgütlenme her zaman, her yerde sendikal örgütlenmeden daha güç gelişmiştir ve giderek güçlendiği ölçüde, işçi sınıfını örgütleyebildiği, ona egemen olabildiği ölçüde, sendikal harekete, işçi sınıfının mücadelesinde üstünlük kazanmıştır. Bu doğaldır. Ama Türkiye'deki durum pek öyle doğal çerçeve içinde mütalaa edilecek gibi değildir. Üzülerek belirtmek gerekir ki, sendikal mücadele alanında, hiç değilse son bir yılda geçici de olsa, geçici olduğuna inandığımız bir gerileme vardır. Türk - İş eski tutumunda devam etmektedir. Sınıf uzlaşmacılığı sendikacılığını sürdürmektedir. Ama 67'de kuruluşundan beri ilerici bir çizgide yeralmış olan, sınıf uzlaşmacılığı sendikacılığını reddetmiş bulunan, sınıfsal mücadele temeli üzerinden sendikacılığı yürüyen DİSK'te maalesef olumsuz gelişmeler yeralmıştır ve yeralmaktadır. DİSK'in üst yönetimi DİSK'i bir tüzel kişilik, bir tüzel varlık olarak kendi kuruluş ilkelerinden ve sosyalist hareketle bütünleşmekten saptırır bir yöne doğrulmuştur. DİSK'in gelişmesinde, örgütlenmesinde önemli bir fark oluştu son yıllarda ve bu farkın bir neticesidir bu olumsuz gelişme. DİSK işçi sınıfı içinde bir taban kazanarak, işçileri kazanarak örgütsel niceliğini büyütüyordu. Son yıllarda ise sendikaların üst yönetimleriyle anlaşarak ve ne devrimcilikle, ne sosyalizmle, hatta ne ilericilikle ilişkisi olmayan sendika aristokrasisi oluşturan yöneticilerin idaresindeki sendikaları bünyesine olmak yoluyla büyüme yoluna gitmiştir. Nicel olarak büyümüştür. Şimdi şu kadar yüzbin üyemiz var diye övünüyorlar. Ama işçi sınıfı hareketi açısından önemli olan asıl, nitel ağırlıktır. Nitel ağırlığınızla birlikte sayısal ağırlığınız varsa, çok alâ. En istenilecek durum budur. Ama nitel ağırlığınızdan, nitel karekterinizden kaybediyorsanız, o zaman sadece sayılar birşey ifade etmez. DİSK bu duruma düşmektedir. DİSK CHP'lileşmektedir. DİSK sosyal demokratlaşmaktadır. CHP ile güç birliği, işbirliği etmek ayrı bir sorundur. Türkiye işçi sınıfının sendikal, ekonomik hareketini CHP'lileştirmek, sosyal demokratlaştırmak ayrı bir sorundur. Bu ikisini birbirinden kesin olarak ayırmak zorundayız. (alkışlar) Ve DİSK'teki bu olumsuz gidişin belirtisi olarak DİSK'ten TİP'li yöneticilerin yönetimindeki sendikalar ya dışarı atılmak istenmekte, veya bir takım birleşmelerle eritilmek istenmektedir. TİP'li üyeler, yöneticiler, onur kurullarına verilerek ihraç edilmektedir; hatta, hatta, işittiğimize göre işyerlerinde kara listeler oluşturulmakta ve TİP'li olarak tanınan ünite temsilcileri, işyeri temsilcileri veya sıradan, ama aktif işçiler, işten atılınmaktadır, işverenle işbirliği edilerek. (alkışlar)

Ne var ki DİSK'in tabanında sosyalist hareket ilerlemekte ve tutunmaktadır. DİSK'i yeniden kendi kuruluş ilkeleri çizgisine oturtmanın, onu yeniden işçi sınıfının politik, sosyalist hareketiyle bütünleştirmenin umudu, çıkar yolu da budur. Kitlede, tabanda, sosyalizmin yayılması ve tutunması, kitlede ve tabanda TİP'in her geçen gün, bütün baskılara, işten atılmalara rağmen yeni üyeler kazanmasıdır. (alkışlar) Ya verdiğimiz bu mücadelelerle DİSK'i sendika aristokrasisi oluşturan ve hareketi saptıran yöneticilerin elinden kurtaracağız, veya DİSK, DİSK olmaktan çıkarsa ve ortada bir boşluk meydana gelirse, bu boşluğu işçi sınıfımız mutlaka doldurmak yollarını bulacaktır. (alkışlar) İşçi sınıfımız böyle bir boşluğu etkinlikle doldurabilecek yetkinlikte ve güçtedir. DİSK'in saptırılması eylemlerine karşı mücadele verdiğimiz gibi, Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm hareketini bilimsel sosyalist çizgiden saptırmaya yeltenenlere, uğraşanlara karşı da, maoculuğa, goşizme ve benzeri eğilimlere ve grupçuklara karşı da amansız mücadelesini yürütecektir. (alkışlar, sosyalist Türkiye)

CHP ile, kitle tabanı olan, kitle gücü olan diğer demokratik ilerici kuruluşlarla işbirliğine gittiğimiz zaman da, asla böyle bir geniş cephe hareketi içinde partinin varlığını, yani işçi sınıfımızın politik örgütünün, hareketinin bağımsız varlığını eritecek değiliz; tam tersine, Türkiye İşçi Partisi bu bağımsızlığı bütün gücü ve kesinliğiyle koruyacaktır. (alkışlar)

Konuşmamın son kısmında izninizle MC iktidarının dış politikası üzerinde de kısaca durmak istiyorum. İç politikada bir tıkanıklık içinde olduğu gibi, MC iktidarı ve onun dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları, dış politikada da bir çıkmaz içindedirler. Türkiye'nin dış politikası öteden beri bir zıtlık içinde oluşagelmiştir. Türkiye toplumsal yapısı, nesnel konumu itibariyle, üçüncü dünya devletleri denilen, geri, veya daha çok kullanılan deyimlerle, azgelişmiş, gelişmekte olan ülkeler arasında yer alacak bir ülkedir. Sosyolojik konumu ve tarihinde verdiği ulusal bağımsızlık savaşı dolayısıyle, Türkiye'nin bu üçüncü dünya devletleri safında ve onlar içinde de anti emperyalist, ilerici ülkeler safında yer alması beklenir. Gene aynı nedenlerle Türkiye'nin sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler içinde bir dış politika yürütmesi beklenir. Halbuki Türkiye'de büyük burjuvazi ve ortakları ve onların iktidarları, öteden beri, Cumhuriyetin kuruluşundan beri bir batılılaşma iddia ve hevesi içinde, ama aslında sınıf çıkarları öyle gerektirdiği için, emperyalist ülkelerin safında yeralmışlar ve Türkiye'yi emperyalist, kapitalist dünyaya bağımlı bir duruma getirmişlerdir. Türkiye dış politikasındaki bu uyuşmazlık giderilmeli, Türkiye ulusal çıkarlarına ve nesnel toplumsal konumuna uygun saflarda yeralıp, uygun bir politika uygulamalıdır. Burjuvazi ve onun iktidarı MC ve partileri, her ne kadar son yıllarda, daha MC oluşturulmadan önce AP iktidarında da nesnel şart-

ların zorlamasıyle, sosyalist ülkelerle ilişkileri düzeltmek yoluna gitmişlerse de, bu zorunluluğu duymuşlar, bu zorunlukta kalmışlarsa da, sübjektif olarak hâlâ eski çizgiye dört elle sarılmakta ve onu yürütmeye çalışmaktadırlar. Kıbrıs sorunu bunu en açık ve seçik biçimde ortaya çıkarmaktadır.

Kıbrıs sorunu hâlâ ABD'nin dümen suyunda ve onun arabuluculuğuyla ve onun dayattığı bir plana göre çözülmek istenmektedir. Bu plan görünürde, sözde Kıbrıs'ın bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü, tarafsızlığını koruyan federatif devlet tezidir. Halbuki öyle bir federatif devlet öngörülmektedir ki, bu aslında kâğıt üzerinde kalacak birleşik bir federatif veya konfederatif devlet görünümü altında, Ada'nın fiilen taksimi, ve iki kesimin, birisi Türkiye ile, diğerinin Yunanistan'la bütünleşmesi sonucunu verecek bir plandır ve bu çözüm neticede Türkiye'yi emperyalizme, NATO'ya, ABD'ye daha bağımlı kılacak bir plandır, bir çözüm önerisidir. Şimdi bizimkiler C. Clifford'un gelişinden çok yakınıyor görünüyorlar. Temaslar başlamıştı, işleri hal yoluna koymuştuk, sokmuştuk; şimdi ABD'nin böyle bir aracı göndermesi yersizdir, bu ilişkileri bozabilir, diyorlar. Halbuki aslında şikayetçi oldukları, durumun açığa çıkmasıdır. Neden Carter yönetimi ele alır almaz, onca zamandır bir türlü bir araya gelemeyen Makarios ile Denktaş biraraya gelebildi? Neden birden Denktaş çift bölgeli federasyon değil de, çift toplumlu federasyondan bahsetmeye başladı? Neden sınır düzeltmeleri yapılabileceği, toprak tavizi verilebileceği ortaya atılmaya başlandı. Çünkü duruma ABD el koyuyordu ve bunları dayatıyordu. Ama bizim iktidarlar ve Yunanistan bunun açıkça ortaya çıkmasını istemedikleri için, Clifford gelsin istemediler. Çünkü Clifford geldiği zaman artık işin saklanacak tarafı kalmadı. Clifford gelmesin, onlar sanki kendiliğinden, Makarios, Denktaş ve bizim yöneticiler, sanki kendiliklerinden özgür iradeyle bu yakınlaşma girişimlerini yapıyorlarmış gibi görünsün istediler. Yoksa durum isterse Clifford gelsin, isterse gelmesin, ABD'nin soruna el atması durumudur.

Biz öteden beri şu noktaya işaret ettik. Kıbrıs sorunu sadece Kıbrıs'taki Rum ve Türk toplumlarını ilgilendiren bir sorun değildir; sadece Yunanistan ve Türkiye'yi ilgilendiren bir sorun da değildir. Kıbrıs sorunu tüm Akdeniz ve Ortadoğu bölgesini ilgilendiren bir sorundur. Bu bölgelerin güvenliğini çok yakından ilgilendirir çünkü Kıbrıs'ı elinde tutacak güç tüm Doğu Akdeniz'i ve Ortadoğuyu kontrol edebilecektir. ABD'nin dayattığı plan gerçekleşirse bu olacaktır, ABD üslere sahip olacaktır, daha şimdiden İngiliz üslerini devraldı, NATO ve Amerika Kıbrıs'a yerleşecektir, o zaman NATO ve ABD tüm Orta Doğu bölgesini, Türkiye de dahil, Akdeniz bölgesini kontrol altında tutabilir, tehdit edebilir duruma gelecektir. Onun için Kıbrıs konusunda Ortadoğu ve Akdeniz devletleri bu kadar hassastırlar, duyarlıdırlar. Ve nihayet Kıbrıs sorunu o bölgenin güvenliğini ilgilendirdiği için, dolayısıyle dünya barışını da ilgilendirir. Kıbrıs sorunu böyle geniş bir çerçeve içinde ele alınıp bir çözüme kavuşturulmalıdır. Bu çözüm de eskiden beri tekrarladığımız bir çözümdür. Kıbrıs bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne sahip, bağlantısız bir devlet olmalı, bu statüsü uluslararası garanti altına alınmalı, bu Kıbrıs devletinin kendisi askersizleştirilmeli, yani silahlı güçleri, ordusu olmamalı, tüm yabancı üslerden ve askerlerden arınmalı, her iki toplumun iç yönetimi demokratikleştirilmeli ve her iki toplumun işçi ve emekçi kitleleri, gerek kendi toplumlarının gerekse merkezi hükûmetin yönetiminde, söz ve karar sahibi olabilmeli ve iki toplumun kardeşçe, demokratik koşullar içinde, eşit şartlar altında bir arada yaşamaları sağlanmalıdır. Ancak böyle bir çözüm, demin işaret ettiğim, halka halka genişleyen sorunlara bir çözüm getirebilir ve herkesi tatmin eden bir çözüm olur. Hem Kıbrıs Türklerinin ve Rumlarının çıkarlarına, hem Türkiye ve Yunanistan'ın çıkarlarına, hem Ortadoğu ve Akdeniz'in güvenliğine, hem de dünya barışına uygun bir çözüm olur.

Ege konusunda da sorun mutlak surette barışçı yoldan çözümlenmelidir. Yunanistan'ın ve Türkiye'nin hakları eşitçe korunmalıdır. Yunanistan oniki adayı silahlandırmaktan vazgeçmeli, yeniden silahsızlandırılmış hale getirmeli ama Türkiye'de de oniki ada üzerinde hak iddia eden şoven eğilimlere ve demeçlere son verilmelidir.

Amerika ile yapılmış olan ve kongreden geçirilmesi bizim burjuvazi ve MC iktidarınca bu kadar istenilen ikili anlaşma eğer ABD kongresinden geçerse, Türkiye'de Büyük Millet Meclisi'ne geldiği zaman kesinlikle reddedilmelidir. Bu ikili anlaşmada üslerin, tesislerin Türk Silahlı Kuvvetlerinin tesisleri olduğu, onun yönetimine geçtiği iddiaları hakikata aykırıdır. Hakikat hilafıdır. Bu konuda Çark Başak'ta uzunca bir yazı, bir inceleme çıkmıştı. Orada gösterdik ki, üslerde gene Amerikan komutanları bulunacak ve bu Amerikan komutanlarının yönetimine Türkiye yetkili makamları hiç bir suretle müdahale edemiyeceklerdir. Gene üslerin iç bölgesi «extra - territorial» bir statüde olmakta devam edecek, yani Türkiye devletinin yönetimi, hükümranlığı dışında kalacaktır. İkili anlaşmanın bir an önce tasdiki ve yürürlüğe konmasını beklemek değil, bu anlaşma Türkiye B.M.M.'ne geldiği zaman red edilmesi gerekir, bunu talep etmek, bunun için mücadele vermek gerekir. Ve nihayet Amerika'nın baskısına uyularak ertelenen, Sovyetler Birliği ile imzalanması kararlaştırılmış olduğu halde ertelenen işbirliği belgesi bir an önce imzalanmalı ve Türkiye bölgedeki tüm komşularıyla dostluk ve saldırmazlık paktları imzalamalıdır.

Görülüyor ki, Türkiye'nin iç ve dış sorunları önemli ve durum bir hayli karışık ve seyyal, değişken. Ama ümit kırıcı değil durum. Birincisi, konuşmamın başında belirttiğim, altını çizdiğim üzere, tablonun aydınlık yanı ağır basıyor ve geleceği belirleyecek olan da bu aydınlık yandır. Ve durumlar ve şartlar ne kadar karmaşık, seyyal, sisli, bulutlu görünse de bilimsel sosyalizmi benimsemiş olanlar işçi sınıfının partisi, Partimiz, bu karışıklık, bu değişkenlik, bu sislilik altında gerçeklerin özünü yakalayabilir ve yakalayabiliyor. Bu, partiyi yönetenlerin veya parti üyesi olanların kişisel üstünlüklerinden gelen birşey değildir, bu bilimsel sosyalizmi benimsemiş ve iyi kavramış olmaktan geliyor. Boşuna söylemedik, kılavuzumuz bilimsel sosyalizmdir diye. Bu kılavuzu kullanmasını biliyorsanız, en karmaşık, en seyyal, en akışkan, en dumanlı, sisli durumlarda dahi dış görünümlerin altında yatan gerçekliği, özü yakalayabilir, meydana çıkarabilir ve ona göre hareketinizi yönlendirebilirsiniz. Ama bilimsel sosyalizm sadece kişilere kılavuzluk ediyorsa, fazla bir sonuç alınmaz. Bunu örgütlü yapmak gerekir. İşçi sınıfının örgütünün yapması gerekir. İşçi sınıfının bağımsız, bilimsel sosyalist hareketi bilimsel sosyalist teori ışığında somut durumların somut tahlilini doğru yaptığı takdirde ve buna göre bir strateji ve taktikler oluşturup uyguladığı takdirde katiyen yolundan şaşmaz ve bütün engelleri aşmak ve gelişmesine devam etmek yolunu bulur. Bunun için Parti'mizin kılavuzu bilimsel sosyalizmdir, ve mücadelemizin silahı Parti'mizdir. Yaşasın bilimsel sosyalizm ve Partimiz.

Yarınların Umudu
İŞÇİ SINIFIMIZA SELAM

Arkadaşlarım, üç gündür sürdürdüğümüz yorucu bir çalışmayı sona erdirmiş bulunuyoruz. Yorucu ama yorucu olduğu kadar, hatta yorucu olduğundan da çok daha fazla kıvanç ve sevinç verici bir çalışma oldu. Merkez Yönetim Kurulu raporu üzerinde söz alan delegelerden Yalçın Küçük arkadaşımız Türkiye İşçi Partisini nitel açıdan Türkiye'nin en büyük partisi olarak tanımladı. Daha sonra bir başka delege arkadaşımız da bu tanımlamaya katıldı. Bu arkadaşlarımız TİP'i nitel olarak Türkiye'nin en büyük partisi diye tanımlarken, bunu, hiç kuşkusuz, partinin kuruluşundan kongre gününe kadar sürdürdüğü çalışmalarına, örgütlenişine, dünya ve yurt sorunlarına koyduğu teşhise, ortaya koyduğu mücadele hedeflerinin ve izlediği politik çizginin geçerliliğine, isabetine dayanarak yaptılar. Ama şimdi tam bir inançla söyleyebilirim ki, ve herhalde bu arkadaşlarım da bu söylediklerime katılacaklardır, bu üç gün süren kongremiz de Partimizin nitel büyüklüğünü elle tutulur bir şekilde gözler önüne serdi. Böyle bir kongreyi sayıca bizden kat kat büyük olan, nicel olarak büyük olan partilerden hiç biri yapamadı, yapamaz da. Kendi ideolojileri dahilinde dahi, kendi ideolojik açılarından dahi dünya ve yurt sorunlarını ele alıp o sorunlar üzerinde az çok da olsa geçerli konuşmalar, tahliller, değerlendirmeler yapamadılar ve yapamazlardı. Partimizin kongresinin yapıldığı aynı günlerde sosyalist parti olmak iddiasında bir başka partinin de kurultayı yapıldı; ancak bir gün sürdü ve okuyabildiğimiz kadarıyla Genel Başkanlarından başka partililerden söz alıp konuşan da olmadı. Kongremizde ise delege arkadaşlarımız, çok sayıda delege arkadaşlarımız bilimsel sosyalizm açısından dünya ve yurt sorunları konusunda, parti çalışmaları konusunda tutarlı, geçerli, bilgili konuşmalar yaptılar. Gerçekten üstün seviyede bir kurultay oldu bu.

Partimizin nitel gücünü, büyüklüğünü gösteren diğer bir olgu da, bu kurultayda gene herkesin gözle görüp elle tutabileceği bir biçim ve ölçüde demokratik merkeziyetçiliğin ne olup ne olmadığının açık seçik ortaya çıkmış olmasıdır. Demokratik merkeziyetçiliğin kurultay çalışmaları düzeyinde ortaya çıkışıdır, bu. Delege arkadaşlarımız söz alarak büyük bir gönül rahatlığı içinde ve tam bir serbestlikle konuştular. Hiç bir müdahaleye, hiç bir kısıtlamaya tabi olmadan konuştular ve görüşlerini bildirdiler. Gene delege arkadaşlarımız, karar tasarısı üzerinde aynı gönül rahatlığı ile, aynı serbestlikle tadil önergeleri getirdiler, görüşlerini savundular ve kongremiz büyük bir özgürlük içinde iradesini belirterek karar tasarısına son şeklini verdi ve onayladı. Ama diğer taraftan, bu özgürlük, serbestlik, demokrasi ortamı yanısıra bu Kurultay üç gün boyunca hiç aksamadan büyük bir disiplin içinde geçti. Ve dikkatlerden hiç şüphesiz kaçmadı ki, bu disiplin tepeden inme, merkezin dayattığı mekanik bir disiplin değildi. Parti delegelerinin, diğer üyelerin, görevlilerin gönülden benimsediği, gönülden kabul ettiği, kendi hür iradeleriyle kabul ettiği bir disiplindi. Bunun için de bu kadar mükemmel bir disiplindi. Çünkü tepeden dayatılan, merkezin dayattığı mekanik disiplin hiç bir zaman hür iradeyle gönülden kabul edilip benimsenen ve uygulanan disiplin kadar mükemmel olamaz.

Ve nihayet Partimizin niteliğini, gücünü gösteren bir üçüncü nokta, parti üyelerinde, delegelerinde, görevlilerinde kendisini gösteren Partililik bilinci oldu. En çok tekrarlanan sloganlardan birisi «Partimiz Silahımızdır» sloganı oldu. Diğer toplantılarımızda da hep böyle oldu. «Partimiz Silahımızdır» sloganı bizde sadece dillerde dolaşan, dille tekrarlanan bir slogan değildir. İçten, gönülden, dürüstlükle ve samimiyetle benimsenmiş bir slogandır. Partimiz gerçekten silahımızdır. Çünkü Partimiz gücümüzdür. Partimiz gücümüzdür, çünkü gücün kaynağı örgütlenmede, bilinçli, disiplinli, dayanışmalı örgütlenmede yatar. Aynı sayıda kişiler örgütlendiği zaman, bilinçli ilkelere dayanan biçimde örgütlendiği zaman, büsbütün başka bir güç olur, yeni nitelikte bir güç olur. Bir örgüt onu oluşturan kişilerin aritmetik toplamı değildir. O kişiler örgütlü hale geldikleri zaman, o toplamın çok üstünde bir nitelik ve bir güç kazanırlar. Onun içindir ki Partimiz silahımızdır, gücümüzdür. (Silahımız Partimiz sloganı). Hele bu örgütlü güç yüzyılı aşkın bir zamandan beri gerek teorik, gerekse pratik düzeylerde deneyden geçmiş, çelikleşmiş, doğruluğunu tekrar tekrar, sayısız defa isbat etmiş bir bilimsel teoriye, bilimsel sosyalizme dayanıyorsa, o zaman bu gücün karşısında durabilecek hiç bir karşı güç yoktur. (Alkışlar)

Şimdi bu kurultaydan hepimiz, inanıyorum ki, bilincimiz daha bilenmiş, Partimize inancımız, güvencimiz daha yükselmiş, çalışma şevkimiz, dinamizmimiz daha canlanmış, daha güçlenmiş olarak ayrılıyoruz ve bu güven, bu inanç, bu dinamizm ve şevkle işlerimizin başına döndüğümüz zaman görevlerimize daha candan, daha sıkı, daha büyük bir enerjiyle sarılacağız; Partimizi yeni aşamalara doğru yükselterek sürdüreceğiz, başarılara ulaştıracağız. (Alkışlar) Gücümüzün tükenmez kaynağı ve aydınlık yarınların umudu işçi sınıfımıza selam. (Alkışlar ve Sosyalist Türkiye Sloganı)

Behice Boran Bülent Ecevit GÖRÜŞMESİ

«Baştarafı 5. sayfada»

TİP'in bugünlerde yapılmış olan I. Kongresi ve bu I. Kongrede alınan ve kamuoyuna açıklanan demokratik rejimle ilgili kararları bizim bu izlenimimizi doğrulamıştı. Bugün TİP'in yöneticileriyle yaptığımız görüşmelerde bizim gözümüzde kendilerinin özgürlükçü demokrasiyi savunmak uğrunda ne kadar kararlı hareket etmekte olduklarını bir kez daha kanıtlamış oldu. Sayın Boran'ın da belirttikleri gibi bu yararlı görüşmede biz Türkiye'nin demokratik gelişmesi bakımından önemli de olsa ancak bir aşama olan seçimler üzerinde durmadık. Türkiye'de demokrasinin gelişmesi ve demokratik rejim içinde ilerici hareketlerin gelişebilmesi, varlıklarını sürdürebilmeleri bakımından gerekli koşullar üzerinde durduk. Her iki partinin ekonomik ve sosyal görüşleri arasında hiç kuşkusuz bazı ayrılıklar vardır. Hareket noktalarımız bakımından olsun, yöntemlerimiz bakımından olsun bazı ayrılıklarımız vardır, ya da öngördüğümüz toplum modeli bakımından bazı ayrılıklar vardır. Fakat önemli olan her iki partinin de kendi amaçlarına özgürlükçü demokrasiyi güçlendirerek ve özgürlükçü demokrasinin koşulları içinde varmaya çalışma konusunda tam bir kararlılık içinde bulunmalarıdır. Özgürlükçü demokrasi ancak bu gereksinmeyi duyan demokrasiyi yaşatmak, ona daha çok gerçeklik kazandırmak uğrunda çalışma gereğini duyan ve bu çalışmayı demokrasi kuralları içinde yapma gereğini duyan partilerin başka konulardaki görüşleri ne kadar ayrı olursa olsun, dayanışma içinde bulunmalarıyla yaşayabilir ve gelişebilir. CHP ile TİP de faşizm tehlikesinin önlenmesi, demokrasiye karşı her türlü tehlikenin önlenmesi ve özgürlükçü demokrasinin daha çok gerçeklik kazanması bakımından bu anlamda dayanışmalarını sürdüreceğinden kuşkum yoktur.

Sayın Boran'ın TİP Genel Başkanı olarak bize göndermiş olduğu yazıyı bugünkü görüşmemizin ışığı altında Genel Yönetim Kurulumuza götüreceğiz.»

Kongre kararlarının da açıklandığı bu görüşme emperyalizme ve faşizme karşı iş ve güçbirliği yapılması yolunda olumlu bir ilk adım olmuştur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü

8 Mart «Dünya Kadınlar Günü», ilk kez, 1910'da Kopenhag'da toplanan «Uluslararası Sosyalist Kadınlar Birliği»nin Kongresinde ilan edildi. O tarihten bu yana bütün dünyada kutlanıyor. Böyle bir günün kabul edilmesindeki amaç, sınıflı toplumlarda kadının erkeğe kıyasla daha aşağı olan statüsünü, toplum yaşamındaki eşitsiz konumlarını, çalışan kadınların karşılaştıkları sorunları açığa çıkarmak, bunların çözümünü göstermek ve bunun için mücadele etmektir. Bu bakımdan «Dünya Kadınlar Günü» özel bir anlam taşır.

Kadın sorunu, toplumsal yapıya bağlı ve bu yapının değişmesiyle, genel olarak sömürü düzeninin kalkmasıyla çözüme kavuşturulabilecek bir sorundur. Böyle olmakla birlikte, kadının sınıfsal konumundan doğan sorunları yanında, bir de kadın olmasına özgü sorunları bulunduğundan, kendi özel sorunları ve çıkarları için kendi aralarında örgütlenmeleri ve toplumsal mücadeleye girişmeleri hem doğal, hem de gereklidir. Bu nedenle, dünyanın hemen her ülkesinde kadın örgütleri vardır ve bu örgütlenme dünya ölçüsünde ifadesini «Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu»nda bulur. Merkezi Helsinki'de olan bu örgüt, dünyanın çeşitli ülkelerinden çok sayıda kadın örgütlerini çatısı altında toplamakta, yüzbinlerce üyeye sahip bulunmaktadır.

Sınıflı toplumlarda kadının toplumsal statüsü, hak ve özgürlükleri sorunu, cinsler arasında biyolojik ayrımların bir sonucu değil, sömürü düzeninin sonucudur. Bu bakımdan, bu sorunun çözülmesi mücadelesi, kadınların kurtuluşu hareketi, doğru çizgide, işçi ve emekçi sınıfların demokrasi ve sosyalizm mücadelesiyle uyumlu, onunla bütünleştirilerek yürütülürse ancak olumlu ve verimli sonuçlar elde edebilir. Ayrıca, kadın kitlesi eştürden bir kitle olmadığı için, sınıfsal ayrımlar bu kitleyi de ayrıştırdığı için, asıl işçi ve emekçi sınıflardan kadınların, özellikle çalışan kadınların bu mücadelede yer almasının önemi büyüktür.

Kadının toplum hayatında 'aşağı' bir konuma gelişi, üretim araçlarında özel mülkiyetin ortaya çıkması ile olmuştur. Özel mülkiyetin oluşmasıyla belirlenen işbölümü sisteminde kadın bu mülkiyetten ve onun sağladığı işlevlerden yoksun kaldı. Üretimde kadın aleyhine oluşan bu durum, toplumsal değerler düzeyine de yansıyarak, kadının ekonomik, politik, toplumsal hak ve özgürlüklerini yitirmesine sebep oldu.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte kadının (ve bu arada çocukların) üretimde ve hizmetler kesiminde yoğun bir şekilde çalıştırılmasına başlandı. Kadını erkekten daha aşağı gören toplumsal değerler, çalışma hayatında da etkisini gösterdi, kadın işçiyi erkek işçiden daha fazla sömürme olanağını patrona verdi. Kadın toplumsal hayatın bütün kesimlerinde eşitsiz ve zorlu durumlarla karşılaştı, hem ev işlerini yürütme, çocuğa bakma, hem de eşitsiz şartlar altında çalışma gibi ikili bir yük altına girdi.

Kısaca çizdiğimiz bu tablo, kapitalist toplumlarda ve bu arada ülkemizde kadınların sorunlarının ve isteklerinin neler olabileceğini ve olduğunu da açıklıyor: eşit işe eşit ücret; iş'te, meslekte ilerleme olanaklarında eşitlik; ev ve çalışma yaşamı dışında kamusal faaliyetlere, politikaya katılma haklarına sahip olma; ev yaşamında da işleri erkeklerle paylaşma ve erkekle hak eşitliğine sahip olup ona bağımlılıktan kurtulma, gibi.

Kadınlarla ilgili sorun Parti Programımızda şöyle dile getiriliyor: Partimiz «Yasalardaki anti - demokratik hükümlerin kaldırılarak kadınların yaşam ve çalışma koşullarının kolaylaştırılmasını, çalışan kadınların ana olma durumlarından doğan zorlukları karşılayıcı, işlerliği olan etkin tedbirlerin alınmasını, emekçi kadınlar için eşit işe eşit ücret kuralının titizlikle uygulanmasını, kadınların kamu işlerinin her kademesinde, toplum hayatında yer alıp toplumun gidişinde aktif rol oynamalarının sağlanmasını, emeklilik süresinin kapitalizmin kadını yıpratıcı yaşam koşulları dikkate alınarak yeniden saptanmasını» öngörür. Partimizin Birinci Büyük Kongresinin konuyla ilgili kararında da şöyle deniyor: «Eşit işe eşit ücret kuralı kesin olarak uygulanmalı, kadın ve çocuk işçilerin mağduriyetlerine son verilmelidir. Kadın ve çocuk işçilerin özel durumları nedeniyle, sağlıklarının korunması, çalışma koşullarının kolaylaştırılması ve eğitilip yetiştirilmesi için özel yasal hükümler ve tedbirler geliştirilmelidir.» Partimizin en önemli belgelerinde yer alması, soruna, Partimizin verdiği önemi göstermektedir ve bütün Partililerin önemle dikkati çekilmektedir.

Yurdumuzda kadınların durumu, diğer kapitalist ülkelerden bir farklılık göstermez, hatta batıdaki kapitalist ülkelerle kıyaslandığında, bizde kadınların durumu çok daha kötüdür. (Kapitalizm öncesi değer yargılarının da sürüyor olması, şartları ağırlaştırmaktadır. Mesela, Türkiye'de kadınların % 53'ü başlıkla evlenmişlerdir, bu oran köylerde % 63,3'ü bulur.) İstatistikler yurdumuzda kadınların durumunu bütün açıklığı ile ortaya sermektedir: 1973 yılındaki rakamlara göre, kadınlarımızın % 68'i okuma yazma bilmemektedir. 1973 - 74 öğrenim yılında İTÜ'ne giren öğrencilerin sadece % 9'u kız öğrencilerdir. 1974 rakamları itibariyle, üniversite giriş sınavlarına katılanların % 23'ü kız öğrencilerdir. Öğrenimde olanaklardan yararlanma açısından kadınlarla ilgili herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte, kadınların öğrenim görmesi, meslek sahibi olması bir çok engel kullanılarak önlenmektedir. Öğrenim görme olanağına kavuşmuş kadınlar ise, mesleklerinde yükselebilmek için aynı türden engelleri aşmak zorundadır.

Çalışabilen kadınlar için en ağır sömürü sözkonusudur. Yüksek sömürü oranının üzerine bir de kadın olmaktan ileri gelen ücret azalması eklenmektedir. «Eşit işe eşit ücret» ilkesi bir çok uluslararası anlaşmada yer aldığı halde uygulanmamaktadır. Parça başına ücret ödendiği hallerde dahi, kadın ve erkek ücretleri arasındaki farklar artmaktadır. Ülkemizde iktisaden faal nüfusun % 31'ini oluşturan kadınların çoğunluğu (% 80'i) aile işletmelerinde ve tarımda ücretsiz olarak çalıştıkları için, sosyal ve ekonomik güvenceden yoksundurlar. İş Kanunu ve Devlet Personel Kanunu kapsamına giren, sosyal güvencesi olan işlerde çalışan kadınlar, çalışan kadınların ancak % 10'udur. Çalışan kadınların sadece % 8'inin sendikalı olduğu da gözönüne alınırsa, şartların ağırlığı daha açık anlaşılır. Bütün bu olumsuzluklar kadının ekonomik ve politik mücadelesini etkiler, örgütsüz oluşları ve sendikalarla ilişki kuramamaları kapitalistlere ayrı bir kazanç sağlar.

Çalışan kadınlar açısından önemli bir diğer sorun da, analığın ve ana sağlığının korunmasıdır. Kapitalistler, kadına, analık görevine saygı göstermezler. Hamilelik öncesinde ve sonrasında verilmesi gereken izinlerin çoğu ya verilmemekte, ya da süresi kısaltılarak verilmektedir. Kadın, işten çıkarılma korkusuyla bu duruma karşı koyamamaktadır. Analık nedeniyle yapılması gereken yardımlar ya çok azdır, ya da hiç yoktur, bir düzene de bağlanmış değildir. Bebeğin ve ananın sağlığını koruyucu tedbirler alınmamakta, gereken sağlık kontrollerini yaptırma olanakları çok kısıtlı kalmaktadır. Özellikle işyerlerinde çalışma koşulları kadının sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır. Kreşler ve yuvalar çok kârlı bir iş haline getirilmiştir, analar bir de bu yolla sömürülmektedir.

Eşit işe eşit ücret, öğrenimde eşit olanaklar, ana ve çocuk sağlığının korunması gibi temel sorunların yanısıra, kadın, toplumsal yaşamın her alanında ortaya çıkan sorunlarla karşı karşıyadır. Kapitalizm, aile ilişkilerini adeta bir «alış - veriş»e çevirmiştir. Yasalar da eşit hak sağlamaktan uzaktır. Medeni Kanunda, kadının çalışması kocasının iznine bağlıdır.

Kapitalistler, kadınlar üzerindeki yoğun sömürüyü devam ettirebilmek ve onların diğer işçi ve emekçilerle birlikte verdikleri toplumsal kurtuluş mücadelesini engellemek için kadınların ekonomik ve politik alanda bilinçlenmelerini ve örgütlenmelerini köstekler, bunun yanı sıra, sorunun sınıfsal özünün kapitalist düzenden kaynaklandığını gizlemeye çalışır, kadın ve erkek emekçileri karşı karşıya getirmeye uğraşır.

İlerici kadın hareketi, burjuva ve küçük - burjuva kadın hareketlerinden temelden ayrılır. «Feminist» adıyla bilinen bu hareketler, kadınların mücadelesini politik olmayan, ev işleri, çocuk bakımı, kadın - erkek ilişkileri gibi alanlarda sınırlanmış taleplere indirger. Bu hareketler, sosyalist ülkelerde bu sorunların nasıl çözüldüğünü göz ardı ederler, sosyalist ülkelerin bu konuda kazandıkları başarıları özellikle gizlemeye çalışırlar. Sosyalist ülkelerde tüm emekçiler üzerindeki sömürü ve baskı ortadan kaldırıldığı için, kadınlar gerçekten eşit ve özgürdürler. Kadın emeğinin katmerli sömürüsü yok olmuş, öğrenimde eşitlik sağlanmış, ana ve çocuk sağlığı güvence altına alınmıştır. Sosyalist düzenin yetkinleşmesi sürecine uygun şekilde, aile ilişkilerinde, kadın - erkek ilişkilerinde varolan sorunların çözümlenmesinde gelişme gözlenmektedir. Kadın, politik hayata, toplumsal hayatın bütün alanlarına katılma olanağını rahatça bulabilmektedir.

Toplumda tüm emekçilerin hak ve özgürlükleri için verilen demokrasi mücadelesi ile uyumlu, onunla bütünleşerek verildiği sürece, kadınların kurtuluş mücadelesi de sonuç verici olacaktır. Sorunun bütünüyle çözümlenmesi ise, işçi sınıfının ve onun politik örgütünün tüm çalışanları sömürü ve baskıdan kurtarmak için verdikleri mücadelenin başarıya ulaşmasıyla olacaktır. «Temel toplumsal sistem bir kez değiştikten, sömürü düzeni ortadan kalktıktan sonra, toplum yapısının bütün kesimlerinin, bütün kurumlarının tam sosyalistleşmesi bir süreç içinde gerçekleşecektir. Sosyalist sistemin kökleşmesi ve gelişmesiyle birlikte insanların sosyalist kişiliği de gelişip güçlenecektir. Böylece kadın hakları ve özgürlüğü sorunu bütün boyutlarıyla tam bir çözüme kavuşacaktır». (B. Boran, YÜRÜYÜŞ, sayı 49)

Büyük Kongremizin Ardından

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Merkez Yönetim Kurulu üyeleri görüşlerinde yanılmamışlardı. Kurul'un Birinci Büyük Kongre tarihini saptadığı ve kongre ile ilgili ilk hazırlık çalışmalarına başladığı oturumdaydı. Büyük Kongre'mizin, üye ve kurullar olarak parti ilkelerine bağlılığın yarattığı üstün bilinç düzeyinin ve vardığı gelişme noktasının bir ifadesi olacağı belirtilmişti.

Arkadaşlarımız görüşlerinde yanılmadılar. Gerçekten Büyük Kongremiz, yapılan konuşmalar ve alınan kararlardan, salonun düzenlenmesi ve güvenlik önlemlerine kadar her yönüyle erişilen aşamayı, üstün bilinç düzeyini kamu oyuna sergiledi.

Başından anımsayalım: Türkiye İşçi Partisi'nin şimdiye kadar yaptığı diğer bütün toplantılarda da görülen ve Parti dışından izleyicilerin hayranlıklarına yol açan örnek görev ve disiplin anlayışı, kongre salonunu doldurup taşıran üye ve izleyici kitlesini saran bilinçli coşku havasıyla birlikte daha kongre açılmadan salona egemen olmuştu bile. Yoklama yapılınca, çok önemli nedenlerle kongreye katılamıyan birkaç üyenin dışında bütün delegelerin kongrede hazır bulundukları görüldü. Kongre Başkanlık Divanı seçimi başkan, başkan vekilleri ve sekreterler olarak gösterilen adayların oy birliğiyle seçilmeleriyle sonuçlandı. Divan seçimlerinde çekişmeler, uzayan ve bir türlü sonuçlanamayan ve sonuçlandıktan sonra da kimseyi gönülden tatmin etmeyen oylamalar, itişip kakışmalar, kürsü üzerine yürümeler gibi diğer parti, sendika ve dernek kongrelerinin bilinen havasını kongremizde de bekleyenler, kongrelerde hareketlilik ve canlılık olarak yalnız bunları görüp, bunların yinelenmesini bekleyenler için Türkiye İşçi Partisi'nin Büyük Kongresi «sakin ve durgun bir hava içinde» devam edecekti kapanışına kadar.

Divan seçiminden sonra Genel Başkanımız konuştu; arkasından Merkez Yönetim Kurulu'muzun raporu sunuldu. Boran arkadaşımızın kongreyi açış konuşmasının tam metni Çark Başak'ın bu sayısının diğer sütunlarında yer alıyor. Merkez Yönetim Kurulu raporunun ise kongre tutanakları ile birlikte tümünün yayınlanması planlanmış bulunuyor. Bu konuşma, rapor, delege arkadaşların konuşmaları ve kongre kararları birlikte bir bütün oluşturmaktadır. Nitekim Kongre kararının başında «Karar Tasarılarını İnceleme Komisyonu» nun eklentisiyle «Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisinin Birinci Büyük Kongresinin kongreye sunulan Merkez Yönetim Kurulu raporu'nda ve Genel Başkan Behice Boran'ın kongreyi açış konuşmasında belirtilen görüşleri» onayladığı ve «bu görüşleri temel» aldığı ifade edilecektir.

Delege arkadaşların konuşmalarına gelince, raporun tamamlayıcısı ve Parti'nin önümüzdeki dönem çalışmalarına ışık tutucu olan bu konuşmalar ilk gün ikinci oturumda başladı ve ertesi gün de aralıksız sürdürüldü. Gündem'in «rapor üzerinde görüşmeler» maddesinde 19 arkadaşımız söz aldı ve konuştu. Bir zaman kısıtlaması yapılmadı, «görüşmelerin yeterliği» önergesi de verilmedi. Muhtelif illerden gelen delege arkadaşlarımız görüşlerini tam bir serbestlik içinde dile getirdiler ve gündem maddesi ancak başkaca söz alan çıkmayınca tamamlanmış oldu. Daha sonra Boran arkadaşımızın kapanış konuşmasında belirttiği üzere Parti içi demokrasi bütün boyutlarıyla Büyük Kongre'mizde kendini bir kez daha göstermekteydi. Konuşmaların içeriğine gelince, bu konuşmalar, «Partimizin eriştiği bilinç düzeyinin, öyle üç beş kişinin değil, bütün Parti'ce erişilen bilinç düzeyinin bir ifadesi» oldu. Delege arkadaşlar, kendi yörelerinden örneklerle DİSK üst yönetiminin tutumunu dile getirdiler. CHP'nin ikili durumunu sergilediler. Ama bütün bunların ötesinde asıl ülkenin ve bilimsel sosyalist hareketimizin önündeki çözüm bekleyen sorunları irdelediler. Raporda yer almayan, şimdiye kadar yeterince el atılamadığı için yer almayan, ancak önümüzdeki dönemin ivedi sorunları olarak Merkez Yönetim Kurulu'nun karar tasarısında söz konusu ettiği konuları işlediler. Bunların arasında Parti'nin genel örgütlenme ve eğitim sorunları ile birlikte, işçi sınıfının baş müttefiki yoksul köylülerin örgütlenmesi ve toplumumuzun hareketli, dinamik kesimini oluşturan ve genelinde demokratik ilerici bir çizgiye sahip gençlik kesiminin parti ilkeleri doğrultusunda ve Parti ekseni etrafında örgütlenebilmeleri sorunları ön planda yer alıyordu. Delege arkadaşlarımız, öncedenberi bu sorunlar üzerinde bilinçli ve gerçekçi olarak kafa yormuş olarak konuya hakim olmanın verdiği rahatlıkla önümüzdeki dönem çalışmaları için Parti organlarına ışık tutucu nitelikte, dikkate değer görüşler, somut öneriler sundular. Bunun içindir ki, bu ortak görüş ve önerilerin bir ifadesi olduğu içindir ki, önce komisyonun, sonra da delege arkadaşların katkısıyla daha da berraklaşan Kongre Kararları'nın nihai metni oy birliğiyle ve alkışlar arasında onaylandı; ve böylece tüzük ve programdan sonra Partimizin en önemli üçüncü belgesi ortaya çıktı.

Bugün artık «en yüksek organ» ımızın görevini tamamlaması ve merkez kurullarının da seçimle iş başına gelmesiyle, kuruculuk dönemini tamamen geride bırakmış bulunuyoruz. Kuşkusuz, dost düşman herkesin kabul ettiği veya etmek zorunda kaldığı üzere başarılı bir kongre yaptık; gerek görevli, gerekse yalnızca izleyici olarak olsun, Partimize olan güvenimiz ve bağlılığımız daha da artmış, inanç ve kararlılığımız daha bilenmiş olarak illerimize, görevimizin başına döndük; bizi yeni ve daha güç görevlerin beklediğini bilerek, kongremizden aldığımız güçle bu yeni ve güç görevlerin de üstesinden geleceğimize inanarak. Görevlerimizin başında Büyük Kongre'mizin kararlarının yaşama geçirmek, onları ölü metinler olmaktan çıkarıp yaşayan gerçeklik haline getirmek var.

Bunun da ilk adımı, Genel Başkanımızın CHP Genel Başkanı sayın Bülent Ecevit'e gönderdiği mektup ve CHP genel merkezinde yapılan görüşme ile atılmış bulunuyor. Bu yazının yazıldığı sırada CHP henüz mektubumuza cevap vermiş değil; bu cevabın ne olacağını henüz bilmiyoruz. Ama cevap mektubu şu veya bu yönde kaleme alınmış olsun, kongre kararlarında ifadesini bulan bizim görüşlerimizde bir değişiklik olmayacak. Kongremizin kararını gerçekleştirmek için bundan sonra da bütün olanakları kullanmaktan, her fırsatı değerlendirmekten geri durmayacağız.

Büyük Kongremiz ve onu izleyen çağrı'mız kamuoyunu çok yakından ilgilendirdi. Eğilimleri ve buna bağlı olarak yorumları ne olursa olsun, bütün basın olayı az görülür bir birliktelik içinde değerlendirme durumunda oldu. Partimize yönelen bu ilgiyi sürekli kılmak, hele önümüzdeki seçim döneminde, kitlelerin en fazla politize olduğu, politik konulara ilgilerinin en çok arttığı bu dönemde görüşlerimizi «toplumun her katına yaymak», mümkün olduğunca görüşlerimiz doğrultusunda onları kanalize edebilmek ve buna bağlı olarak örgütlenmemizi geliştirmek üzere bu imkânı en iyi biçimde kullanabilmek, geniş ölçüde bizlere, biz partililere ve kurullarımıza bağlı. Kongremiz kararlarının III. Bölümünde verdiği özgün görevler bizleri bekliyor. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da parti ilkelerine bağlı ve uyum içinde bütün gücümüzle bunların gerçekleşmesi için çalışacağız. 24 saat partili olarak bütün çabamızı arzuladığımız biçim ve ölçüde yoğunlaştırabildiğimiz ve bu uğraş içinde önümüzdeki ayları değerlendirebildiğimiz takdirde, belki bugün ancak usumuzla tasarlayabildiğimiz bir gelişmeyi, gelişmenin de ötesinde bir sıçramayı gerçekleştirmiş olacağız.

Büyük Nâzım, Kurtuluş Savaşı Destanı'nın bir bölümünde İstiklâl Marşı'ndaki «gelecektir sana vadettiği günler Hakkın; kimbilir belki yarın, belki yarından da yakın» dizelerini ele alarak Akif'in inanmış bir adam olduğunu, ama bizlerin onun inandığı herşeye inanmadığımızı belirtir ve ekler: «Hayır, gelecek güzel günler için gökten âyet inmedi bize; onu biz vâdettik kendimiz kendimize».

Evet, somut durumun bilimsel çözümlemesine dayalı olarak onu biz vâdettik kendimiz kendimize.

Vâdimizi tutacağız.

Kongre gecesi

Partimizin her toplantısıyla birlikte yapılması gelenekselleşmiş «Parti Gecesi», Kongre'nin birinci gününün akşamı yapıldı. Partililer, Kongre'yi canlı bir «Kongre Gecesi»yle kutladılar.

Gece'de «Venceremos - Kazanacağız» adlı, Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu'nun hazırladığı film gösterildi. Filmde, partimizin düzenlediği «Şili Halkıyla Dayanışma Geceleri», Şili'deki faşist cunta dönemi, öncesi ve sonrasından görüntülerle, Dünya Halklarının Şili Halkıyla Dayanışmasını simgeleyen görüntüler vardı. Film gösterisinden sonra, Parti Korosu'nun söylediği marşlar, titizlikle hazırlanmış bir senaryoyla ve şiirlerle birlikte dinlendi.

Yusuf Ziya Bahadınlı'nın okuduğu bir hikayesinden sonra Dostlar Tiyatrosu «Gün Dönerken» adlı oyunlarının bazı bölümlerini sundular. Yavuzer Çetinkaya'nın yazdığı oyun, Dimitrov'un «Tarihi Duruşmasını içeriyordu. Gece, Partili Sanatçı Rahmi Saltuk arkadaşımızın sazı ve sözüyle sona erdi.

MERKEZ YÖNETİM KURULU :

BEHİCE BORAN	1910 Dğ. Sosyolog, Partide görevli
NİHAT SARGIN	1926 Dğ. Hekim
CAN AÇIKGÖZ	1940 Dğ. Partide görevli
MUSTAFA AKTULGALI	1946 Dğ. İşçi, Sendikacı
HÜSAMETTİN BAKAN	1938 Dğ. İşçi, Sendikacı
VEDAT BARANOĞLU	1948 Dğ. Avukat
YALÇIN CERİT	1933 Dğ. Partide görevli
DİNÇER DOĞU	1939 Dğ. Kimya İşçisi, Sendikacı
MÜŞFİK EREM	1931 Dğ. Y. Mimar
ÇETİN GÖZAÇTI	1941 Dğ. Tesviyeci, Partide görevli
ÖZCAN KESÇEÇ	1945 Dğ. İşçi, Sendikacı
ZEKİ KILIÇ	1945 Dğ. İşçi, Sendikacı
GÜNDÜZ MUTLUAY	1944 Dğ. Partide görevli
SELİM MAHMUTOĞLU	1948 Dğ. Tornacı, Sendikacı
NURDAN ORPEN	1942 Dğ. Avukat, Partide görevli
OSMAN SAKALSIZ	1947 Dğ. Tornacı, Partide görevli
ALP SELEK	1930 Dğ. Avukat
ORHAN SİLİER	1946 Dğ. İktisatçı, Partide görevli
İBRAHİM SÖNMEZ	1949 Dğ. Tekstil İşçisi
YAVUZ ÜNAL	1939 Dğ. Elektrikçi - Montör, Partide görevli
BEKİR YENİGÜN	1934 Dğ. Tornacı

YEDEK ÜYELİKLER :

İLHAN AKALIN	1938 Dğ. İşçi, Sendikacı
FİKRET AKMAN	1931 Dğ. İşçi
PEYAMİ ARIIRK	1947 Dğ. İşçi, Partide görevli
ŞANSAL DİKMEN	1942 Dğ. Avukat
NEŞET KOCABIYIKOĞLU	1949 Dğ. Makina Mühendisi
AHMET NALBANTOĞLU	1951 Dğ. İşçi, Sendikacı
OSMAN ÖZDEMİR	1950 Dğ. Tornacı

BAŞKANLIK KURULU :

Merkez Yönetim Kurulu'nun 1 Mart 1977'de yaptığı ilk toplantıda görev bölümü yapılmış ve

BEHİCE BORAN	Genel Başkanlığa,
NİHAT SARGIN	Genel Sekreterliğe,
YALÇIN CERİT	Genel Saymanlığa,
CAN AÇIKGÖZ	Merkez Örgüt Bürosu Sekreterliğine,
YAVUZ ÜNAL	Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreterliğine,
NURDAN ORPEN	Merkez Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu Sekreterliğine,
DİNÇER DOĞU	Merkez Kitle Örgütleri Bürosu Sekreterliğine

oy birliği ile seçilmişlerdir.

MERKEZ DİSİPLİN KURULU :

NERMİN AKSIN	1936 Dğ. Avukat
HASAN BEDRİ DOĞANAY	1942 Dğ. İşçi, Sendikacı
TARIK ZİYA EKİNCİ	1341 Dğ. Hekim
KEMALETTİN KOYAŞ	1339 Dğ. Soğuk Demirci
ERŞEN SANSAL	1940 Dğ. Avukat
CEMAL HAKKI SELEK	1902 Dğ. Avukat
HANEFİ VATANSEVER	1943 Dğ. İşçi

YEDEK ÜYELİKLER :

SABRİ BASAN	1340 Dğ. Şoför
SADRİ KAYA	1937 Dğ. Sıhhi Tesisatçı
REHA PEKÜNLÜ	1948 Dğ. İşçi

Merkez Yönetim Kurulu'nun kutlaması

Merkez Yönetim Kurulumuz, Kongre'nin ertesi günü yaptığı ilk toplantısında, diğer kararların yanı sıra, kongreye katkıları olmuş tüm partili arkadaşlarımızın kutlanmaları kararını da almıştır. Bu karar, Genel Merkezin 7.3.1977 Tarihli ve 6. no'lu Genelgesiyle, örgüte bildirilmiştir :

Birinci Büyük Kongremiz üstün başarıyla sonuçlanmış bulunuyor. Kongre'mizde alınan kararlar ve yapılan seçimlerin sonuçları resmi organımız Çark Başak'ta yayınlanmaktadır. Merkez Yönetim Kurulu'muz Kongre'nin ertesi günü yaptığı ilk toplantısında oy birliğiyle Genel Başkan, Genel Sekreter ve merkez büroları sekreterlerini seçerek Başkanlık Kurulu'nu oluşturmuştur. Aynı toplantıda, zaten görevleri gereği kongreye katılan delegelerin dışında, Kongre'nin düzenleme, süsleme ve güvenliğinde, ayrıca kongrenin ilk akşamı hep birlikte kutladığımız Parti gecesi'nde görev alan arkadaşlarımız başta olmak üzere uzak illerden kongreyi izlemek için olanaklarını sonuna kadar kullanarak gelmiş ve kongreye katkıları olmuş bütün arkadaşlarımızın üstün görev ve disiplin anlayışlarından ve görevlerini bu anlayış içinde başarıyla yerine getirmiş olduklarından dolayı kutlanmaları kararlaştırılmıştır. Karar gereğini zevkle yerine getirirken bunun bütün arkadaşlarımıza iletilmesini önemle rica ederim.

ÇARK BAŞAK • Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı • Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN • Sorumlu yazı işleri müdürü: Nurdan ORPEN • 15 günde bir yayınlanır • Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 • Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. • Dizgi - Tertip: Başaran Matbaası — Tel.: 26 43 09 • Baskı: Ufuk Matbaası